NATIONAL LIBRARY
13 1973
BIBLIOTHÈQUE NATIONALE

B103/A/40/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE WEEKLY

Published weekly by the

Latvija Amerika Publishing Limited.

Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466; Chicago — Editor I. SIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 10630; California — Editor KARLIS KALEJS, 3822 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214

31. NR. SESTDIENA, 1973. GADA 4. AUGUSTS 23. GADS SATURDAY AUGUST 4, 1973

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centi

Pāvesta labestība latviešiem

SARUNA AR ARCHIBĪSKAPU A. LŪSI

No Eiropas apmeklējuma tikko atgriezies archibīskaps Arnolds Lūsis. Viņš par savu ceļojumu Latvija Amerikā redakcijai izteicās:

„Ceļojuma mērķis vispirms bija apmeklēt Romu, kur 11. jūlijā man bija izkārtota privāta pieņemšana pie pāvesta Paula VI. Šajā vizītē, kas ilga 18 minūtes, nodevu pāvestam Pasaules brīvo latviešu apvienības sagatavoto memorandu un materiālus Eiropas Drošības konferences dalībniekiem. Teicu arī īsu uzrunu latīņu valodā, norādot uz mūsu tautas un baznīcas grūto stāvokli, ko vēl smagāku padara krievu iepludināšana mūsu tēvzemē. Lūdzu pāvestu atcerēties mūsu tautu un zemi, ko trešā Laterāna koncila laikā 13. g.s. pāvests Inocents Trešais nosaucis par Terra Marino (Māras zemi)."

Archibīskapa A. Lūša uzrunas nobeigumā pāvests kopā ar mūsu baznīcas galvu skaitījis Kristus Kalna sprediķa vārdus: Svētīgi ir taisnības dēļ vajātie, jo tiem pieder debesu valstība. Svētīgi ir izsalkušie un izslāpušie pēc taisnības, jo tie taps piepildīti. — „Pāvests bija necerēti sirsnīgs un norādīja, ka viņš saprot mūsu grūtības un rūpes," teica archibīskaps. Informēts par Eiropas latviešu dziesmu svētkiem un eukumenisko dievkalpojumu vēsturiskajā Ķelnes Domā, pāvests izteicis prieku par šādu saprašanos un lūdzis nodot viņa labestības vēlējumu dievkalpojuma dalībniekiem.

„Lielu svētīgu darbu Romā veic Vatikāna darbinieki — tēvs St. Kučinskis, Dr. Brūmanis un M. Rasupe, kas informē tautiešus dzimtenē par visām norisēm mūsu trimdā, kultūrālā un reliģiskā laukā," teica archibīskaps A. Lūsis.

No Romas, kopā ar LELDAAs vidienes apgabala prāvestu J. Turku, kas ceļoja kopā ar archibīskapu un pavadīja viņu arī pie pāvesta, archibīskaps izbrauca uz Ženēvu, kur apmeklēja Luterāņu pasaules federācijas mītni un tikās ar Pasaules baznīcu apvienības ģenerālsekretāru Dr. F. Poteru, starptautisko attieksmju departamenta vadītāja Dr. Niliusa, Luterāņu federācijas t.s. minoritāšu baznīcu nodaļas vadītāju Dr. A. Hansenu, kas jau trīs reizes bijis okupētā Latvijā, un Luterāņu federācijas ģenerālsekretāru Dr. A. Apellu.

„Apmēram divu stundu ilgās pārrunās guvām informāciju, kas mums var noderēt nākotnes darbam, kā arī pārrunājām jautājumus, kas saistās ar cilvēka tiesību un ticības brīvības ierobežošanu Pad. savienībā un okupētajās Baltijas valstīs," teica archibīskaps A. Lūsis.

No Ženēvas archibīskaps ieradās 3. Eiropas latviešu dziesmu svētkos Ķelnē. Viņš atzīmēja, ka vecajā Ķelnes Domā pirmo reizi noticis dievkalpojums citas tautas valodā, pie tam eukumeniska rakstura, piedaloties luterāņu, katoļu un pareizticīgo mācītājiem, vērtējot dievlūdzēju skaitu ap 3500.

Par dziesmu svētkiem Ķelnē archibīskaps A. Lūsis izteicās: „Paši dziesmu svētki, manuprāt, bija labi noorganizēti. Iepriecināja kuplais jauno dziedātāju skaits un bērnu — jauniešu koris, tāpat mūzikālie priekšnesumi. Visi bija vienis prātis, ka tas ir komponista A. Vītoliņa nopelns, kas, cīnoties ar milzīgām grūtībām, izveidojis un apmācījis bērnu un jauniešu kori. Koŗu dziedāšana jau ir priekšnoteikums dziesmu svētku sarīkošanai nākotnē. Būtu jauki, ja arī mums šeit atrastos atsaucīgi vecāki un entuziasti — diriģenti, kas varētu veikt bērnu un jauniešu koŗu izveidošanu," piebilda archibīskaps un turpināja: „Tautas deju uzvedumā iepriecināja atzinība, kādu izpelnījās brašie Daugaviņas dejotāji no Toronto."

Dziesmu svētku laikā Ķelnē notika arī Latvijas baznīcas Eiropā mācītāju un draudžu delegātu konference, kuŗā archibīskaps A. Lūsis sniedza ziņojumu par mūsu baznīcas darbību un darba problēmām.

Svētdien, 22. jūlijā, Antoninu baznīcā notika dievkalpojums luterāņiem. Šeit mācītāja amatā ordinēja evaņģelistu Olģertu Laiviņu, kas aprūpē Burosas draudzi Zviedrijā. Mājup braucot archibīskaps un prāv. J. Turks vēl apmeklēja Minsteres latviešu ģimnaziju un iepazinās ar tās darba problēmām.

Intervijas nobeigumā archibīskaps izteicās: „Ceļošana Eiropā, īpaši ar vilcienu, braucot uz dienvidiem, nav vairs tik ērta kā agrāk, vēl nedaudz gadus atpakaļ. Visos vilcienos daudz jaunu klaidoņu — netīri, noplīsuši, guļ uz vagonu platformām. Tie neuztraucas arī, ja vilciena pavadonis mēģina izraidīt ar neatbilstošu braukšanas biļeti no augstākas klases vagona. Tiešām žēl šo jauno cilvēku! Vai viņi vispār spēs atrast nopietnu dzīvi?" jautāja archibīskaps, vēl piezīmējot, ka preču cenas Rietumvācijā stipri cēlušās un „dolars ripo no kalna lejā". Ja tā turpināšoties, ceļotāju straume apsikšot, „un man liekas, ka Eiropas viesnīcnieki to būtu arī pelnījuši."

Rd.

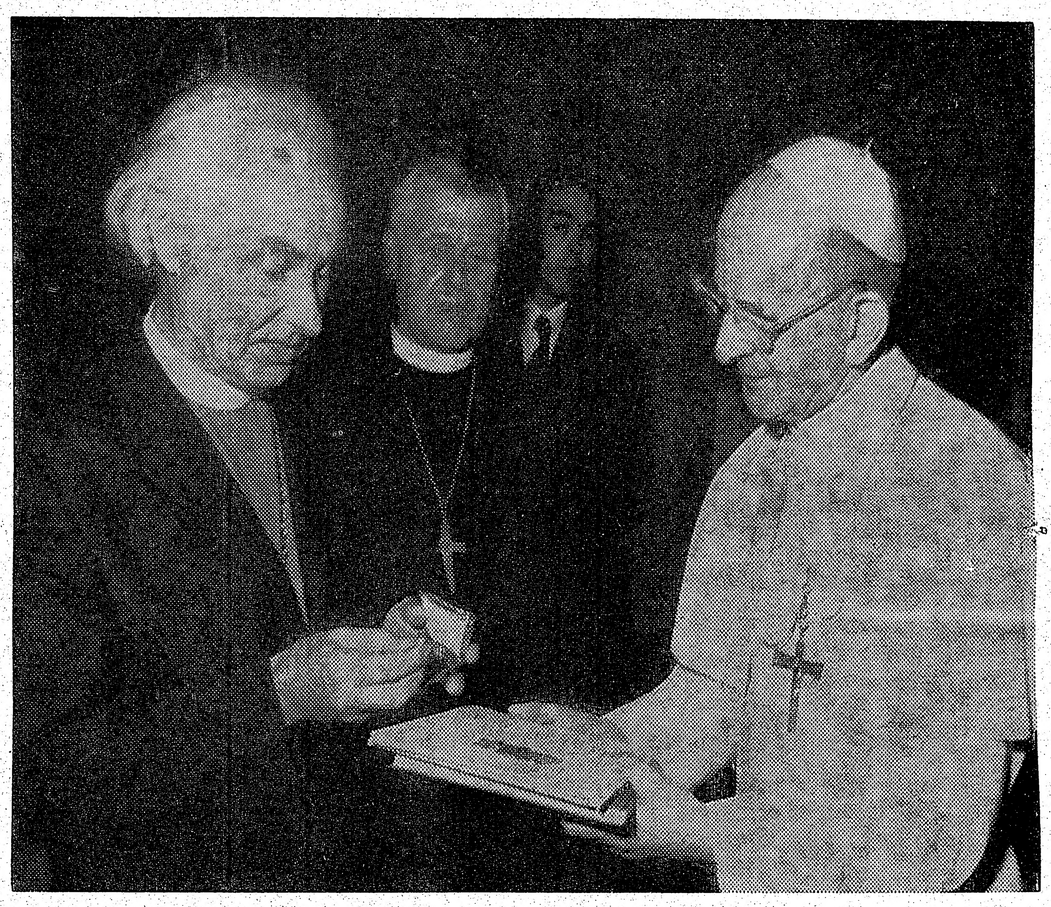

Archibīskaps Arnolds Lūsis privātā vizītē pie pāvesta Paula VI nodod PBLA memorandu.

Simt gadu simtiem jūdžu dziesmas tiekas

3. EIROPAS LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKI

Latvija Amerikā speciālkorespondentes Austras Liepiņas ziņojums no Ķelnes

Virs tilta, kas ved pāri Reinai, pamīšus ar Ķelnes pilsētas karogiem plīvo Latvijas sarkanbaltsarkanās krāsas. Latvijas karogi plīvo arī pie citām ēkām, kuŗās notiek latviešu svētku sarīkojumi.

Ceturtdienas, 19. jūlija, rīts ataust apmācies, pat sīks lietutiņš sijājas. Bet kad latviešu lielais svētku brīdis — dziesmu svētku atklāšana tuvojas, mākoņi paškiŗas un pār seno pilsētu izlīst saules spožums.

Pie kongresu ēkas pieripo automašīnas, nāk ļaudis pulciņos un pa vienam, un drīz vien jau plašā kongresu telpa ir svētku viesu pilna. Starp tiem mūsu diplomātiskie pārstāvji Vācijā, Šveicē, Zviedrijā un Francijā, archibīskaps A. Lūsis, monsiņors Dr. K. Ruĉs, PBLA priekšsēdis U. Grava, LAK EC priekšsēdis P. Reinhards un ļoti daudz mūsu politisko, kultūras un sabiedrisko darbinieku no visiem kontinentiem.

Uz skatuves nostājies lielais dziedātāju pulks; priekšā novietojies orķestris. Un drīz vien, paklausot diriģenta Alberta Jēruma mājienam, mūsu tridekšņa ansambļa ritmiskās skaņas dod zīmi dziesmu svētku sākumam.

Atskan Tev mūžam dzīvot, Latvija, ko svētku dalībnieki noklausās kājās piecēlušies. Jauniešu roku nesti, zālē parādās dziesmu svētku un visu trīs Baltijas valstu — Latvijas, Lietuvas un Igaunijas karogi. Apvienotie koŗi un orķestris A. Jēruma vadībā atskaņoja L. Apkalna kantāti Latviešu Dievs, ar teicēju D. Knariņu un solisti I. Pētersoni. Uzrunu svētku dalībniekiem teic 3. Eiropas latviešu dziesmu svētku rīcības komitejas priekšsēdis L. Apkalns. Viņš sveic visu rīkotāju vārdā, uzrunādams mūsu likteņa brāļus lietuviešus un igauņus viņu pašu valodā. Viņu klātiene liecina mūsu triju tautu kopējos centienus arī šinī grūtajā laikā. Norādījis uz nožēlojamiem apstākļiem, kādos jārada jaunās vērtības mūsu okupētās dzimtenes mākslinieciem, kur visu nosaka „partijas ģenerāllīnija", runātājs slavēja brīvībā dzīvojošo latviešu mākslas jaunradi. Ne viss, kas radies uz Latvijas zemes, ir latvisks. Mākslas darba vērtējuma pamatā nedrīkst būt sentimentālas nostalģijas, tās jāvērtē pēc mākslas īstajām vērtībām. Īstu mākslu var radīt tikai brīvs gars: „Brīvās Latvijas gars ir mūsu vidū," uzsvēra runātājs. „Brīva Latvija ir tur, kur ir brīvi latvieši!" Latviešu kultūras centrs tagad atrodas svešumā. Tā veidošanā piedalās jaunā paaudze, kas izaugusi ārpus Latvijas robežām un pārkāpusi apzīmējumu „trimda" robežas, droši un brīvi nostājas par latviešu kultūru. Ir izveidojusies „iekšēja trimda" mūsu okupētajā dzimtenē — it kā „iekšēja emigrācija" mūsu pašu zemē. Kamēr Latvijā valda pamatotas bažas par mūsu valodas un tautas likteni, šie dziesmu svētki liecina, ka mums svešajās zemēs par asimilāciju nav jābaidās. Ir daudz grūtību jāpārvar tai tautas daļai, kas dzimtenē

„Uzmanaities, bet nebaidaities — briesmas un grūtības ir mūsu spēka avots!" uzrunas beigās teica L. Apkalns, uzsvērdams, ka nekāda vara nespēj saraut tās saites, kas mūs — svešumā — vieno ar mūsu tautu dzimtenē. Viņš lūdza LAK EC priekšsēdi Paulu Reinhardu dziesmu svētkus atklāt.

Dziesmu svētku atklāšanas runā P. Reinhards izcēla latviešu tautas un dziesmas vienotības garu kopš seniem laikiem un to spēku, ko mūsu tautai dod dziesmas un māksla. Svētkus atklājot, viņš aiciņāja visus vienoties Latvijas himnā. (P. Renharda runu skat. šī laikraksta 2. lappusē.)

Karogiem noliecoties, koris uz skatuves un klausītāji zālē dziedāja mūsu tautas lūgšanu, kam arī šajā gadā piepildās simt gadi. Sekoja patvēruma zemes — Vācijas himna.

(Turpinājums 16. lp.)

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1973. G. 4. AUGUSTS, 31. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4M 2E9; tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917. Čikagas redakcijas vadītāja: I. Šimane, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.50, tekstā $5.00, pirmajā vai pēdējā lappusē $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu katra datuma vienā numurā.

NEPATĪKAMS SAPNIS PĒC HELSINKU KONFERENCES Dadža karikatūra

Latviešu dvēseles spēks dziesmā

LAK EC PRIEKŠSĒŽA
PAULA REINHARDA UZRUNA
DZIESMU SVĒTKOS ĶELNĒ

Latviešu dvēseles spēks izpaužas dziesmā. Mūsu garīgie pārdzīvojumi — prieki un skumjas, apņēmība un pat spīts pārspēka priekšā meklē atbalsi skaņu plūdumā, melodijā, dziesmā un vēl labāk — kopēji nodziedātā dziesmā.

Ja tas tā nebūtu, tad, ne tikai nebūtu notikuši pirmie organizētie dziesmu svētki priekš 100 gadiem, bet arī pa šiem 100 gadiem svētki nebūtu auguši augumā, kļūstot par mūsu tautas vienotājiem un pašapziņu cēlējiem īstiem tautas svētkiem, uz kuriem pošas kā svētceļojumā visu paaudžu tautieši un tautietes, lai dzirdētu atkal par jaunu, bieži ar valgām acīm, ne vien pazīstamās dziesmas, bet arī, lai ar ziņkāri ieklausītos jauno skaņražu sniegumos, šim laikam atbilstošo skaņu veidojumos.

Neaizmirsīsim, ka priekš 100 gadiem arī Baumaņu Kārļa dziesma Dievs, svētī Baltiju, bija kas jauns, vēl nedzirdēts, bet tagad šīs mūsu himnas skaņas saviļņo latvieša dvēseli kā patiesākā lūgšana, kāda tam ir.

Arī mūsu dzimtenē rīko 100 gadu atceres dziesmu svētkus, bet tur Baumaņu Kārļa skaisto melodiju dziedāt aizliegts, jo svešie kungi tur zina, kāds latvju dziesmā ir spēks! Vai tas nav arī par iemeslu, kāpēc Rīgā dziesmu svētku programmā neuzņem brīvās pasaules latviešu jauno skaņražu darbus?

Paldies Dievam, ka mēs šai vēsturiskajā Ķelnes pilsētā, kas daudz kara vētru pārdzīvojusi un tomēr palikusi brīva, varēsim dzirdēt šodien, rīt un parīt to, ko esam sabraukuši no tuvienes un tālienes klausīties — latvju mūziku, latvju dzeju un prozu un noskatīties latviešu izrādes, vērot latviešu gleznieciību, ko mums brīvi izraudzītā dziesmu svētku rīcības komiteja ar tās priekšsēdi Longinu Apkalnu ir izvēlējusies pēc labākās sirdsapziņas, lai sniegtu mums dvēseles veldzi un gara stiprinājumu.

Būsim pateicīgi visiem mūsu skaņražiem, dzejniekiem, rakstniekiem, tēlniekiem un gleznotājiem, kas aizritējušos simt gados ir pievienojuši savu devumu mūsu gara dzīves bagātināšanai un veidošanai.

Lai ikviens no dzirdētā un redzētā kā laicīgā, tā arī garīgā gaisotnē Ķelnes vēsturiskajā Katedrālē varētu savās atmiņās paņemt sev līdz ko skaistu, apzināties — arī es esmu bijis Ķelnē 3. Eiropas latviešu dziesmu svētkos, lai pieminētu mūsu dziesmu svētku 100 gadus, esmu dzirdējis mums pazīstamās un tomēr vēl sirdij tuvās un skaistās dziesmas un brīvi dziedājis līdz ar citiem mūsu tautas lūgšanu.

Šādā izpratnē lai saprotam Trešos Eiropas latviešu dziesmu svētkus!

Lasītāju vēstules

GAIDU UN SKAUTU PATEICĪBA

Latvija Amerikā 21. jūlijā nrā iespiestais atreferējums par latviešu skautu un gaidu jendas Kanadā 19. lielo nometni — Gaidas un skauti Lāču ciemā papildināms ar to, ka nometni atklāja gaidu nometnes priekšniece vad. M. Vilka un skautu nometnes priekšnieks vad. A. Freibergs, pēc tam sekoja gaidu jendas priekšnieces vad. G. Upītes un skautu jendas priekšnieka uzruna.

Latviešu virsnieku apvienības Kanadā valdes priekšsēdis E. Ziplāns sveica nometnes dalībniekus, pasniedzot ceļojošo balvu — vairogu dižskautu nozarei izcīņai šaušanas sacensībās ar mazkalibra šauteni un naudas balvu labākajiem šāvējiem.

Sveicienus nodeva arī skautu draugu komitejas priekšsēdis A. Tīcmanis, pievienojot arī ziedojumu. Rakstveida apsveikumus bija sūtījuši vad. A. Gaujenieks, vad. Fr. Sīpols, vad. Z. Gaujeniece, vad. R. Čaks, vad. M. Eferte, pievienojot arī speciālu nometnes dziesmu, vad. E. Priedītis, vad. V. Vilka, vad. E. Laufere, vad. Z. Leitis, vad. E. Rimšāne, Biruta Senkēviča (ziedojums), E. Epneris (ziedojums) un Latviešu kara invalidu apvienība Kanadā (ziedojums).

Gaidu un skautu jenda izsaka skautu un gaidu paldies visām organizācijām un privātpersonām par mūsu organizācijas darba novērtējumu un sniegto atbalstu, veicinot nometnes labo izdošanos, reizē stiprinot mūsu mudi: „Pasaules tālēs augt vienotiem Latvijai!"

vad. E. Dāvidsons.

SAPROTAMS LĒMUMS

Jaunākajā kristīgās dzīves mēnešraksta Ceļa Biedrs 5. (175.) nrā archibīskapa A. Lūša apskatā lasāms, ka Baznīcas virsvalde svītrojusi māc K. Bilzenu no mācītāju saraksta, kam tiesības ieņemt mācītāja vietu latv. ev. lut. draudzēs. Lēmums saprotams, jo ierasties padomijā un mājās atbraukušam teikt vārdus, kas uztrauc trimdas latviešu sabiedrību, ne ar ko nav attaisnojams. Kādu gan citādu nostāju varēja sagaidīt no centrālā iestādījuma kā Baznīcas virsvaldes? Arī negātīvā nostāja mūsu presē pret tiem okupētās Latvijas apmeklētājiem, kas paši nezina, kas viņi ir, tikai apsveicama, jo „sakaru komitejai" tieši tādu vajaga, lai jauktu mūsu trimdas saimi, kas nav komūnisma inficēta.

Vērotājs
Linkolā.

IESNIEGUMI IZDARĪTI

Atbildot uz I. Š. ziņojumu no Čikagas, kas iespiests L.A. 21. jūlija nrā: Baltijas delegācijas apcietināšanas atbalsis Čikagā, kurā minēts, ka čikagieši nekādus iesniegumus nav izdarījuši, jāpaskaidro, ka starplaikā Čikagas latvieši ir ne tikai rosīgi rakstījuši vietējiem pārstāvjiem, bet arī vākuši ziedojumus PBLA darbam. 6. jūlijā ČLOA radiofons deva latviešiem pirmās ziņas par notikumiem Helsinkos. Šo ziņojumu rezultātā 8. jūlijā Sv. Pāvila draudze nosūtīja vēstuli Rodžeram un savāca speciālu ziedojumu PBLA. Čikagas latviešu organizāciju apvienība arī no savas puses aizsūtīja pateicības vēstuli Rodžeram par mūsu delegācijas atbrīvošanu, norādot uz apstākli, ka PBLA patiešām reprezentē baltiešus brīvajā pasaulē, ieskaitot arī latviešus no visām Čikagas organizācijām un draudzēm. Bez tam visiem organizāciju un draudžu pārstāvjiem nosūtīja divas parauga vēstules ar aicinājumu rakstīt no savas puses, lai iepazīstinātu pēc iespējas plašākas aprindas ar brīvā vārda nosmacēšanas un terrora taktiku aiz dzelzs aizkara. Vēstuļu rakstīšana vēl turpinās. Nosūtītas arī informātīvas vēstules senātoriem Persijam un A. Stīvensonam un kongresa pārstāvjiem Annunzio, Dervinskim un Jētam. Nesaprotu tādēļ ziņotāja negātīvo nostāju pret ČLOA.

Rolands Kiršteins.....
ČLOA priekšsēdis, Čikagā.

LATVIJAS BRĪVĪBAS IDEJA

Atsevišķas vēstules no dzimtenes liecina, ka Latvijas brīvības ideja tautā ir dzīva. To apstiprina arī pasīvie pretestības izpaudumi pret okupācijas varu gan jaunākās, gan vecākās paaudzes vidū. Brīvības ilgas Latvijā nav noslāpētas.

Bet kā ir ar mums svešumā? Dažkārt vērojams, ka mēs it kā sākam aizmirst, par ko esam cīnījušies, kādi upuri nesti, ka mūsu valsts smok zem komūnistu jūga. Rodas iespaids, ka mēs savus cīņas uzdevumus sākam novelt uz citu pleciem — dažādām pretkomūnistiskām organizācijām ASV, Kanadā u.c. Neatskan vairs dedzīgi un apsūdzības pilni vārdi ne no kanceles, ne runātāju tribīnes. Apklusuši arī patriotiskas dzejas skandēšana. Tās vietā dzirdam jaunās un vidējās paaudzes vārsmas, kuras par dzeju grūti saukt, apdziedot pat mēslu mušiņas . . . Arī Latvijas karoga krāsas būtu biežāk rādamas mūsu liela apmēra sanāksmēs.

Lasītājs Grand Rapidos.

VAI DOTIE LĪDZEKĻI ATTAISNOJAS?

Šāds jautājums radās, noskatoties šogad Jaunatnes un draudzības dienās Niagarā jauniešu uzvedumu „Emigrācijas apskaidrošana", Baņutas Rubesas režijā. Žēl bija mūsu jauniešu, kas nevarēja atrast piemērotāku priekšnesumu kā vecākās paaudzes, arī savu pašu vecāku, izsmiešanu, baudot viņu un visas latviešu sabiedrības atbalstu, kuŗa devēja ir tieši vecākā paaudze. Ja Vācijas bēgļu nometņu laikos daudzi vecāki bija spiesti trūcīgās devas papildināt, iemainot no vāciešiem, kaut vai Hamburgas siļķes, tad daudzreiz tas tika darīts pašu bērnu labā, lai tie neciestu trūkumu. Jaunieši, kas uzauguši Kanadas pārticībā, to nespēj saprast un par to spēj tikai nožēlojami pasmieties!

Kāda bērnu māte Sv. Katrīnās

Vidzemes, Kurzemes, Latgales un Zemgales vārti Klīvlandē

DZIESMU SVĒTKU PRIEKŠDARBI RIT SEKMĪGI

5. ASV Vispārējo dziesmu svētku rīcības komitejas priekšsēdis E. Auzenbergs jūlija sēdē noklausījās nozaru vadītāju ziņojumus par paveiktajiem un vēl veicamajiem darbiem. Mūzikas nozare jau priekšdarbus paveikusi. Koŗu rajonu mēģinājumi notiek intensīvi un labi sekmējas, kādēļ svētkos sagaidāma labi sagatavota programma. Ar pilsētas valdi vēl kārtojams koŗu gājiens uz svētku vietu, kuŗa maršruts paredzams kā iepriekšējos gados. Pa priekšu ies karognesēji, tiem sekos dubultkvartets Tēvija, tad rīcības komiteja un virsdiriģenti, viņiem sekos koŗi alfabētiskā kārtībā. Koŗu diriģenti ies kopā ar saviem koŗiem.

Pēdējā svētku diena sāksies ar tautisku uzvedumu Jāņu nakts, piedalīties 180 tēlotājiem. Tiks parādīta Jāņu nakts burvība un tās skaistums ar līgo dziesmu nebeidzamo bagātību. Sarīkojums sāksies 3. sept., plkst. 11. rītā Masoņu templa lielajā zālē (Euclid Ave.). Uzveduma vadītāja Lilija Gleške sakopojusi līgo dziesmas, dejas, mūziku un tautiskās izdarības, labi parādot seno Jāņu tradicijas. Tās risināsies sešās ainās un klausītājiem resp. skatītājiem sagādās lielu prieku. Dziesmu pavadījumus spēlēs kokļu ansamblis. Uzvedumā piedalās tēlotāji no ASV un Kanadas. Andrejs Ūdris aranžējis 33 dažādas dziesmu melodijas, bet dekorācijas uzvedumam darinājusi Maija Gruzīte. Šis tautiskais uzvedums vienos tagadni ar senatni, – kā teica uzveduma vadītāja Lilija Gleške.

Pēc tautiskā uzveduma notiks svētku izskaņas autobusa izbraukums uz St. Andrews Graunds, 7700 Hortz Rd., Parmā. Tas aties no pilsētas centra. Būs bufete, mūzika un sports. Izbraukuma saimniecību kārtos DV apvienība. Notiks divi rakstnieku un dzejnieku cēlieni LPB izkārtojumā. Pirmo cēlienu 1. sept. vadīs Ojārs Jēgens, un tajā piedalīsies 8 dzejdaŗi un 4 prozisti. Otru rakstnieku cēlienu vadīs Hugo Puriņš, piedaloties 5 prozas rakstītājiem un 7 dzejniekiem. Abi literārie sarīkojumi notiks Šeratona viesnīcā, Zelta zālē. Starpbrīžos dziedās meiteņu ansamblis Atmiņa no Hamiltonas un čellu spēlēs J. Ķeniņš. 1. sept. vakarā pl. 8 iecerēts literātu saiets Hollenden House viesnīcā, Balles zāles telpās. Literāro sarīkojumu administrātore ir Baiba Caunīte un Janīna Sīpola.

Sevišķi sekmīgi notiek tautas deju lieluzveduma mēģinājumi. Ir bijuši gadījumi, kur rajonu mēģinājumos gaida ierodamies 100 dejotāju, bet atnāk 200. Dejās piedalīsies 34 kopas no ASV un Kanadas. Mūzikas pavadījumus spēlēs orķestris A. Stromberga vadībā, un dziedās vīru dubultkvartets Tēvija J. Ansberga vadībā. Spēlēs Toronto akordeonisti.

Dejai Stāsti manim, Daugaviņa, orķestŗa pavadījumā dziedās līdz visi uzveduma apmeklētāji. Dekorātīvo ietērpu darinājis Gunārs Straumēns. Uz Klīvlandes Arēnas skatuves dejotāji uznāks pa četriem vārtiem — Vidzemes, Kurzemes, Latgales un Zemgales. Būs arī baltiešu kopēja draudzības deja, kuŗā piedalīsies igauņu, latviešu un lietuviešu dejotāji. Lieluzveduma vadītāja L. Āboliņa atzinās: „Norūpējusies braucu uz rajonu mēģinājumiem, domājot par deju iestudējumiem, bet atgriezos iepriecināta. Ja viss tāpat turpināsies, dziesmu svētkos piedzīvosim skaistu deju uzvedumu."

Tuvojoties dziesmu svētku sagatavošanas darba nobeigumam, visvairāk aizņemta Silvas Lejnietes vadītā informācijas nozare. Liekas, ka šīs nozares smagums tikai sākas, bet beigsies tikai ar svētku izskaņu. S. Lejnietes pastāvīgais rezidences tālrunis, (216) 961-4639, bet Šeratona viesnīcas informācijas biroja tālrunis, kas sāks darboties ar 30. augustu — (216) 687-0446.

J. E.

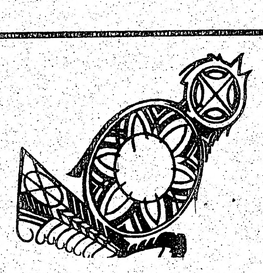

LATVIEŠU 5. VISPĀRĒJO DZIESMU SVĒTKU KOMITEJA

izkārtojuši Sheraton - Cleveland viesnīcā

STEIDZĪGIEM SVĒTKU APMEKLĒTĀJIEM

sestdien, 1. sept., un svētdien, 2. sept.

PILNAS SILTAS

Pusdienas un vakariņas

BUFETES VEIDĀ

PUSDIENAS 11.30 — 13.30
GRAND BALLROOM ZĀLĒ
Cena: Pieaugušiem $3.50
Bērniem zem 12 g. $2.50

VAKARIŅAS 17.00 — 20.00
SHERATON HALL ZĀLĒ
Cena: Pieaugušiem $4.50
Bērniem zem 12 g. $3.50

Cenā ieskaitīta ir arī dzeŗamnauda

Biļetes iepriekšpārdošanā svētku kasē Sheraton - Cleveland Directors Room un pie ieejas ēdamzālēs.

Ēdienu saraksts svētku kasē un informācijas birojā.

Leonards Krūmājs

BIJA SKAISTUMS

Bija skaistums
jaukos dārzos —
krāšņas puķes
pilnos ziedos.
Tikai sirdī nenāk
sengaidītais prieks.
Jautāt kādam, kas
to iedos?
Atnāks salna,
dārzus pārklās sniegs.
Šķiet, ka visa dzīve
ir tikai sapnis liegs,
ko reiz pārklās mūžīgs miegs.

Latviskais mākslinieks

ARNOLDS MAZĪTIS — SEŠDESMITGADNIEKS

Liekas, ka dažiem laimīgiem cilvēkiem dzīve kļūst bagātāka ar katru nodzīvoto gadu. Viens no tiem ir gleznotājs Arnolds Mazītis, kas nupat 18. jūlijā iegāja sešdesmitgadniekos. Kopš pāris gadiem viņš pārtraucis strādāt t.s. „maizes darbu" un nodevies tikai savam likteņa dotajam uzdevumam un aicinājumam — mākslai. Mazītis tagad ir tikai gleznotājs, un par to viņam visas latviešu tautas vārdā varam teikt paldies.

Mazītis gleznot nav pārtraucis arī visgrūtākajās trimdas dienās. Tagad, kad apstākļi uzlabojušies, viņa darbos jūt jaunu spriegumu, it kā jaunu prieku dzīvot un strādāt. Viņš rīko izstādes aizjūŗas zemēs, piedalās arī tepat vecās Eiropas latviešu saimes mākslas skatēs. Bet šajā paša izvēlētajā brīvībā Mazītis būtībā palicis tāds pats, kāds viņš bijis visu savu mākslas gaitu ejot.. Viņa gleznas tāpat izstaro rāmo gaismu, pat it kā apgaroto mieru. Tur nav zibenīgu uzliesmojumu, bet gan lēns gaismas izstarojums.

„Arnolds Mazītis neglezno priekšmetus, bet gaismu," par gleznotāju saka Juris Soikāns. Tematu izvēlē Mazītis ir diezgan paskops, pieturēdamies pie portretiem, aktiem un klusāsdabas. Mākslinieka katrs jaunais darbs ir tiešām jauns — nekad Mazīša gleznās neatradīsim atkārtošanos. Savam uzdevumam mākslinieks pieiet ar lielu nopietnību, pārdomājot vielas un līniju iedalījumu, lai dotu sevī noslēgtu gleznu.

Arnolds Mazītis dzimis 1913. gada 18. jūlijā Cēsīs. Jau agri viņš pievērsas mākslai, līdztekus ģimnazijai mācoties arī Rīgas pilsētas technikuma gleznošanas nodaļā, kur par mācības spēkiem toreiz strādāja J. Ansons, E. Brastiņš, P. Kundziņš u.c. 1932. gadā Mazītis iestājas Latvijas mākslas akadēmijā. Zīmēšanu viņš mācījās pie prof. Annusa un K. Miesnieka, bet gleznieciību pie prof. V. Tones, K. Ubāna un G. Eliāsa. 1941. gadā viņš beidza figurālās gleznieciības meistarklasi. Starp visiem Tones skolniekiem Mazītis ir vienīgais, kas kļuvis par Tones gleznieciības uztveres turpinātāju. Draudzība starp meistaru un viņa mācekli turpinājās arī trimdas laikā, kad abi dzīvoja lielpilsētā Londonā. Tomēr tas nenozīmē, ka Mazītis kā mākslinieks būtu pilnīgi pakļāvies savam skolotājam; tā bija personības veidošanās gleznieciības kultūras izpratnē, atmosfairā, kādu apsevi spēja radīt Tone. Mazītis ir spējis izveidot savu mākslinieka personību, kas runā no katras viņa gleznas. Viņš nemeklē oriģinālitāti, pieslieda-mies kādam modernam virzienam; skaļu efektu sniegšana ir viņam pilnīgi sveša. Mazīša ceļš ir nopietns gleznieciības kultūras mākslinieka ceļš, kas nemeklē lēto popularitāti.

Jau sākot ar 1936. gadu Mazītis piedalījās visās Latvijas Kultūras fonda un Mākslas akadēmijas izstādēs. Trimdas laikā viņa darbus varējām skatīt latviešu gleznotāju izstādēs — 1946. gadā Oldenburgā un 1948. gadā Bād-Oenhauzenā. Ļoti izcils notikums bija Mazīša gleznas Meitene ar bereti uzņemšana Anglijas karaliskās mākslas akadēmijas izstādē Braitonā 1950. gadā. Sekoja laikraksta The Observer izstāde 1954. gadā.

Latviešu sabiedrībā Mazītis ienesa savas gleznas ar Anglijas latviešu dziesmu dienu izstādi 1958., 1967. un 1972. gadā. Viņš piedalās arī Latviešu kultūras darbinieku pirmā kongresa laikā rīkotā izstāde Minsterē 1962. gadā un Pirmajos Eiropas latviešu dziesmu svētkos Hamburgā 1964. gadā. Arī šīgada dziesmu svētku izstādē Ķelnē bija Mazīša darbi. Sākot ar 1968. gadu Mazītis sāka rīkot arī izstādes Kanadā: vispirms 1968. gadā Toronto, tad 1972. gadā Toronto un Hamiltonā, un 1973. gada pavasarī Montrealā.

Atsaucība un interese, ko latviešu sabiedrība izrādīja viņa darbiem, deva mākslinieka jaunu ierosmi un darba prieku. Viņš katrai izstādei sagatavo jaunus darbus, protams, izstādot arī tos, kas mākslinieciski viņam pašam liekas visvērtīgākie no agrākajiem krājumiem. Izstādes bija samērā plašas — apmēram 50 gleznu. Daudzi darbi palika Kanadā gan latviešu, gan cittautiešu mājās. Tagad Mazītis gatavojas savai pirmajai izstādei Savienotajās Valstīs, kas paredzēta oktobrī Bostonā.

Arnolds Mazītis ir pazīstams arī kā šachists un savā laikā bija arī labs galda tenisa spēlētājs. Liekas, ka tagad Mazītis pievērsies galvenokārt gleznošanai. Par to nebūtu jāskumst, jo garīgais baudījums, ko sniedz viņa gleznas, atsveŗ visu citu. Katra šī glezna izstaro arī kaut kādā nedefinējamā veidā latvisko noskaņu, lai arī tur nebūtu neviena latviska raksta vai priekšmeta. Guna Ikona savā kritikā par gleznotāju skaisti salīdzina rāmo noskaņu Mazīša gleznās ar mūsu dainām. Liekas, ka viņa izteikusi to, ko mēs arī citi izjūtam.

Savā dzīves jaunajā gadu desmitā ieejot, Arnolds Mazītis un viņa dzīvesbiedre dziedātāja Gaida Trēziņa-Mazīte bija aicinājuši savā mājā draugu pulciņu.

A. L.

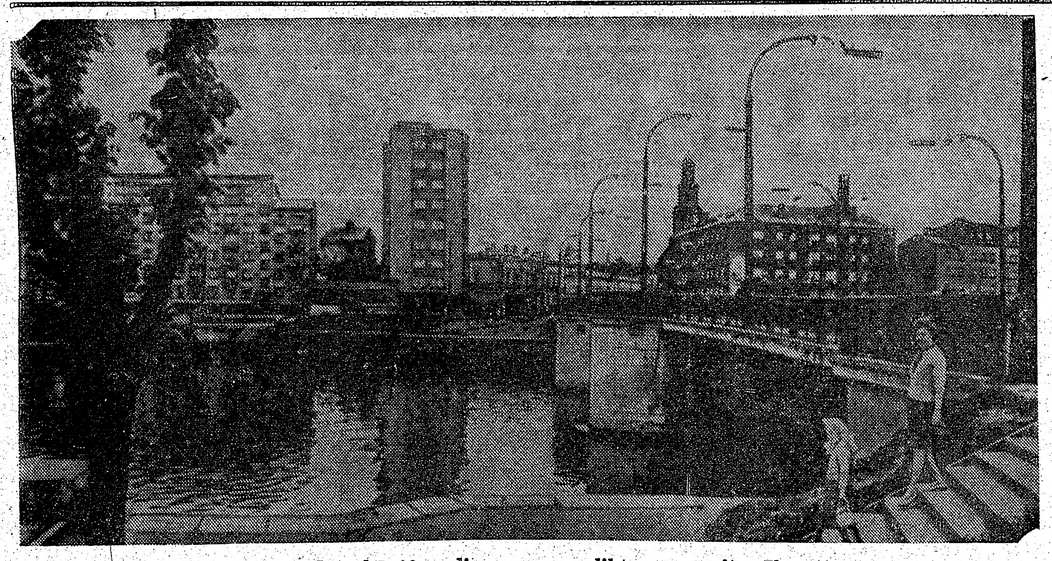

Liepājas ostmalā pēc vairāk nekā 30 gadiem veco noliktavu un citu ēku vietā, no kurām daudzas bija cietušas pilsētas ielenkuma dienās, tagad uzceltas jaunas. Augšējā attēlā, kas pārņemts no Rīgas žurnāla Sieviete, pilsēta parādīta ar skatu uz Vecliepāju. Pāri ostai tagad ved jauns tilts. Pa labi redzama Trīsvienības baznīca, kas karā nebija cietusi.

Liepāja senās ciņu dienās un tagad

Vācu virspavēlniecības 1941. gada 29. jūnija ziņojumā par cīņām Latvijas territorijā bija lasāms viens pats lakonisks teikums: „Ieņemta Baltijas jūras ostas pilsēta Liepāja." Ko tas nozīmēja pašai Liepājai, zināja tikai šīs pilsētas iedzīvotāji, kas tajā cieta veselu nedēļu, pārdzīvodami nežēlīgu sarkanarmiešu un vietējo komūnistu terroru, kad šāva pat uz mierīgiem ielu gājējiem, daudzus apcietinot vēl pēdējā brīdī, histeriskās bailēs saskatot tajos vācu izpletņu lēcējus. Pēc pilsētas ieņemšanas tos atrada nošautus sarkano varasvīru mītnē, t.s. Zilā brīnuma pagrabā.

Vācieši pilsētas pievārtē atradās jau 23. jūnijā, kad krita Priekule, taču Liepāju spēja ieņemt tikai 29. jūnijā, jo pilsētas garnizonā atradās ap 10.000 vīru, Liepājas kara jūras flotes baze ar divām krasta aizsardzības baterijām un četrām zenītbaterijām. Bez tam komūnisti cīņā dzina arī Tosmāres un Sarkanā metalurga, agrākās Drāšu fabrikas strādniekus un komjauniešus. Tosmārē, Raiņa parkā un ostas rajonā pēdējās pilsētas ielenkuma dienās risinājās ielu cīņas, kamēr galvenie sarkanarmiešu spēki bija izlauzušies no pilsētas pie Kapsēdas un Šķēdes, vēlāk krītot vācu gūstā.

Lai beidzot ieņemtu pilsētu, vācieši bija pievilkuši kājnieku smagos lielgabalus, lauku haubices un miezeņus, apšaudot pilsētas centru un ostas rajonu, kurā aizbarikādētās ēkās atradās krievu nomaskētās ložmetēju lizdas un snaiperi. Pilsēta par savu atbrīvošanu no sarkanā terrora dabūja dārgi samaksāt, viss ostas rajons un pilsētas centrs bija pārvērsts drupu laukā, sagrautas 117 ēkas, daļēji bojātas 450. Vītolu iela jau iepriekš bija gandrīz pilnīgi iznīcināta. Pilsētai šie zaudējumi būtu aiztaupīti, ja būtu izdevies vāciešu pārdrošais plāns, iebrukt Liepājā no Priekules ar bruņotu vilcienu un radīt pēkšņu apjukumu. Pēc aculiecinieku nostāstiem vācieši vadījuši vilcienu uz Liepājas dzelzceļstaciju, karavīriem nogulstoties vagonos uz grīdas. Pārdrošais plāns tomēr neizdevies, jo kāds par to, domājams no dzelzceļniekiem, bija pa tālruni jau paziņojis uz Liepāju. Tā vilciens ticis tikai līdz Krustojumam, turpat pilsētas pievārtē, lielu daļu vācu karavīru iznīcinot. Pēc Liepājas ieņemšanas pie Krustojuma varēja redzēt daudzas balto krustu rindas, kas liecināja par izmisīgajām cīņām šajā vietā.

Vācieši Liepājas cīņās bija raidījuši savu 291. kājnieku divīziju ar 504., 505. un 506. kājnieku pulku un 2 flotes kājnieku triecienbataljonus, riteņbraucēju bataljona atbalstā. Liepājas cīņās, kuras vadīja plkv. Lomeiers, krita abu kaujās iesaistīto jūras flotes triecienvienību komandieri kpt.-ltn. fon Dīsts un kpt.-ltn. Volfs.

Pēc četriem gadiem Liepāja atkal bija komūnistu varā. Sarkanarmieši tajā ienāca, kad 1945. g. 8. maijā vācu armija kapitulēja. Šajos, gandrīz trijos gadu desmitos, pilsēta daļēji atjaunota, uzcelts lielāks skaits jaunu dzīvojamo ēku, bet gan vairāk pašu krievu vajadzībām, pilsētas iedzīvotāju skaitam palielinoties ar krievu ieplūšanu, tam tuvojoties 1913. gada līmenim, kad pilsētā bija 94.000 iedzīvotāju. Pēc Latvijas PSR Mazās enciklopēdijas ziņām, kas izdevniecības „Zinātne" apgādā iznākusi Rīgā 1969. g., minēts, ka 1967. g. Liepājā bijuši jau vairāk nekā 86.000 iedzīvotāju. Ticams, ka pēdējos 5 gados šis skaits būs ievērojami audzis. Pēc tās pašas enciklopēdijas ziņām Liepājā 1939. g. bijuši 53.200 iedzīvotāju. Ja ievērojam, ka šis skaits vēl stipri samazinājies no 1939. līdz 1945. g., sakarā ar 14. jūnija deportāciju, daudzajām apcietināšanām Baigajā gadā un došanos bēgļu gaitās kara beigu posmā, pieņemams, ka latviešu tur drīz būs mazākumā, ja ne jau tagad. Šajos 53.000 droši vien bija ieskaitīts arī viss Liepājas garnizons, kas pēc krievu bažu līguma pārvietojās uz Saldu. Tātad Liepājas iedzīvotāju skaits pēc 1945. gada 8. maija, kad to atkal pārvaldīja krievi, bija stipri noslīdējis zem 1939. g. līmeņa, kaut gan par šo iedzīvotāju zudumu pašlaik, diemžēl, noteikti dati nav pieejami.

Lai visu ieplūdušo krievu masu novietotu pilsētā, jaunas 4 un 5 stāvu blokmājas uzceltas nopostītā Vītolu ielā, Siena un tagadējā Ļeņina ielā, tāpat Ziemeļu priekšpilsētā, t.s. „Velna ciemā" un ostmalā, kur tagad atrodas pirmais 9 stāvu un vairāki citi nami. Jau 1965. gadā pilsētas dienvidrietumu daļā sāka izbūvēt lielu dzīvojamo rajonu, apm. 11.000 iedzīvotājiem.

No Liepājas uzņēmumiem Mazajā enciklopēdijā minēti: Sarkanais metalurgs, Liepājas galvenās dzelzceļu darbnīcas, kas jau darbojās Latvijas neatkarības laikā, Lauksaimniecības mašīnu rūpnīca, bet no jauna metallizstrādājumu rūpnīca Liepāja (dib. 1946. g.), būvmateriālu rūpnīca, dzelzbetona konstr. rūpn., LPSR okeana zvejas flotes Liepājas baze un zivju apstrādāšanas uzņēmums Boļševiks. No Latvijas neatkarības laika, attiecīgi pārdēvēti, darbojas kokapstrādāšanas kombināts Baltija, Ādas apstrādāšanas fabr. Kosmos (agr.Korona), Liepājas apavu fabr., cukurfabrika, eļļas fabr. u.d.c. Darbojas arī dažādi citi kombināti pēc padomju parauga.

Jēlvielas ieved no citām „brālīgām republikām", lūžņus pat no Kaļingradas apgabala, jēlcukuru no Kubas, izejvielas eļļas ražošanai no Ukrainas, Moldavijas u.c.. Kas no visa saražotā paliek pašiem latviešiem, liecina viens pats teikums Mazajā enciklopēdijā: „Daudzus Latvijas ražojumus sūta ārpus Latvijas", minot Krieviju, Aizkaukazu, Vidusāziju, arī Kubu, Dienvidslaviju, Poliju, Rumāniju u.c., tādā veidā stiprinot ar latviešu strādnieku sviedriem un mākslīgi paaugstināto padomju rubli savu imperiju, pašiem strādniekiem liekot samaksāt par pirmās nepieciešamības precēm augstu cenu. Galvenās dzelzceļu darbnīcas, kas jau kopš 1953. g. izveidotas par lauksaimniecības mašīnu fabriku, „gatavos produktus realizē PSRS", teikts enciklopēdijā, un tos izved uz Čechoslovakiju, Bulgāriju, Kubu un citur, kaut gan pašu kolchozos Latvijā trūkst ir mašīnas, ir to daļas.

Liepājas valsts lietiskās mākslas vidusskolu, kuras pirmais direktors Hermanis Aplociņš aizvests 14. jūnija deportācijā, līdz 1947. gadam, ar pārtraukumiem vācu okupācijas laikā, vadījis J. Sudmalis, tad P. Kļaviņš, V. Ansulis un kopš 1954. gada E. Mažeiks. Kā ilggadēji skolotāji minēti: Ž. Albužis, A. Baumanis, K. Celmiņš, L. Cīrule, M. Gudena, R. Priede, E. Tīre u.c. Skolu pirmajos 20 pēckara gados beiguši 518 audzēkņi, par pēdējiem gadiem ziņu trūkst. 1954. gadā sācis darboties Liepājas paidagoģijas institūts, sagatavojot skolotājus pamatskolām un vidusskolām, ar četrgadīgu mācības laiku, neklātienē – pieci gadi. Liepājas 1. vidusskolā, kuŗu kopš 1960. gada vada G. Ļaļiks, mācības valoda latviešu un krievu. Tūlīt pēc otrreizējās okupācijas 1945. g. atsācis darbu Liepājas teātris ar galveno režisoru līdz 1950. g. K. Piesi, pēc tam teātri vadījis Ž. Brasla un N. Mūrnieks (no 1953. g.). Liepājas opera izrāda daudz padomju autoru darbus. Vasarā pilsētas parkā notiek arī LPSR Valsts filharmonijas rīkotie koncerti. Liepājnieki atspirdzinās ar pašu ražoto Rīgas, Žīguļu un Marta alu, bet pēdējos gados vēl ražoja Rīgas oriģinālo un Senču alu.

Plašāka iepirkšanās vieta jaunajā tirdzniecības namā Kurzeme, kuŗu pāri visai fasādei grezno arī liels uzraksts krievu valodā. Protams, šeit iepērkas ļoti daudz krievu, kas ieņem augstus posteņus dažādās pilsētas iestādēs, tirdzniecības uzņēmumu un rūpnīcu vadībā, kamēr vairumam latviešu rocība ir visai šaura. Tiem jāsamierinās ar necilāku darbu, mazāku izpeļņu un sliktākiem dzīvokļiem, jo jaunceltnēs tos galvenokārt aizņem „kungu tauta". Uzcelta arī viesnīca Līva, kuŗā apmetas funkcionāri no „brālīgajām republikām". Darbojas rēgulāra gaisa satiksme ar Rīgu un citām pilsētām Pad. savienībā. Dzimtenes apmeklētājiem no brīvās pasaules Liepāju laikam nekad neredzēt, kamēr vien tur būs svešie okupanti. Bijušiem liepājniekiem tā dzīvos tikai atmiņās tāda, kādu to atstājām pirms gandrīz 30 gadiem.

Liepājā 1945. gada 3. martā, Andrejs Eglītis vēl rakstīja šādus ugunīgus vārdus:

Visapkārt nakts
un karapulki,
Kā liesma tautas
diena blāv.
Pie tava šūpļa
likteņtulki
Un nāve cīnīdamies stāv.
Šurp, drosmīgie, pirms
Dieva tiesas,
Ar uguns spēku murgus
šķelt —
No gara, asinīm un miesas
Mums atkal savu
valsti celt.

Toronto latviešu kreditsabiedrība

Latvian (Toronto)
Credit Union Limited
491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5

MAKSĀ

5½% par noguldījumiem
6½% par 1 gada ilgterminā noguldījumiem
7½% par 3 gadu ilgterminā noguldījumiem

Minimālais ilgterminā noguldījums ir $2000.00. Visi naudas noguldījumi ir apdrošināti līdz $2000.00 procentuāli atkarībā no biedra vecuma.

IZSNIEDZ

apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10,000.00, māju obligācijas līdz $40,000.

PĀRDOD

naudas orderus un ceļojumu **čekus.**

Birojs pirmdienās slēgts
Birojs atvērts: otrd. — ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vakarā, piektdienās no 10 rītā — 8.00 vak. No 15. jūnija līdz 15. septembrim birojs sestdienās slēgts.

TĀLRUNIS

924-2551

924-2552

Graudu iela Liepājā. Kaut gan tagad pārdēvēta par K. Marksa ielu, izskatā gluži tāda pati, kādu to redzējām pirms trīs gadu desmitiem. Attēlā — skats no Rožu laukuma.

Pasūtiniet tagad SPECIĀLOS rubļu CERTIFIKĀTUS labāko dāvanu uz LATVIJU

INTERTRADE EXPRESS CORP.

To sakām mēs un to saka arī jūsu piederīgie.
Par tiem jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, par daļu no parastās vērtības, tas ir apm. tā, ka jūs būtu iegājuši veikalā ar $100 un nopirkuši mantas $200 vai $300 vērtībā, vai pat vairāk.

INTERTRADE EXPRESS CORP.

var jums piesūtīt par šādiem darījumiem paraugus.
Speciālos rubļu certifikātus var arī ļoti izdevīgi apmainīt pret parastajiem rubļiem.

PILNĪGA GARANTIJA UN APDROŠINĀŠANA
Certifikātu piegāde mājās apm. 3 nedēļu laikā.
Speciālā rubļa vērtība ir $2.70

ŠĪ CENA IR VISS, KAS JUMS JĀMAKSĀ. NEKĀDU CITU IZDEVUMU. Jūs varat sūtīt katru summu ko vēlaties.
Pieprasait mūsu illustrētos katalogus.

PASŪTINAIT TAGAD
t i k a i c a u r
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street, Fifth floor
NEW YORK, N.Y. 10010,
tālr. 982-1530

Ļoti svarīgi — Automobiļi Ātra piegāde
Izvēlaties no šiem jaunajiem modeļiem:

	Cenas US $
Zhiguli Vaz 2101	**$3653.00**
Jaunais, uzlabotais (Export Model) Zhiguli Vaz 2103	**$4136.00**
Furgon Station Wagon	**$4025.00**
Moskvitch 412 IE (Export Model)	**$3703.00**
Moskvitch 408 IE	**3405.00**
Zaporochets Zaz 968	**$2335.00**

Pieprasait mūsu speciālo illustrēto apkārtrakstu ar automašīnu attēliem. Pieņemam pasūtinājumus arī DZĪVOKĻIEM.
PĀRSŪTĀM LIETOTAS DRĒBES.
Iebraucēji no USSR, pieprasait speciālo informāciju! Mums ir 24 gadu pieredze šais darījumos un mums ir tūkstošiem apmierinātu klientu.

Speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana

Intertrade Express Corp., 125 East 23rd. Street, New York, N. Y. 10010, kas speciālizējusies jau 28 gadus dāvanu sūtīšanā uz Pad. Savienību, ziņo, ka speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana piederīgiem Latvijā.

Speciālie rubļi ir četrreiz vērtīgāki par parastiem, tāpēc tie ir izdevīgāki. Saņēmēji ar tiem var iegādāties visu speciālajos Vneshposyltorg ārzemju valūtas veikalos par apm. ¼ no mantu vērtības parastajos rubļos. Priekšmeti, kas parastajos veikalos maksātu 10 rubļu, iegūstami par 2½, vai pat lētāk.

Certifikātus var izdevīgi apmainīt arī parastajos rubļos.

Speciālo rubļu cena ir $2.70. Jūs varat sūtīt, cik vēlaties, un tie tiek piegādāti jūsu piederīgiem 3 — 4 ned. laikā.

Pieprasiet jaunāko cenrādi un pārliecinaities, cik vērtīgi ir speciālie rubļu centifikāti.

Tuvākai inform. rakstiet: INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, 5th Floor, New York, N.Y., tālr. 932-1539.

EDUARDS FREIMANIS

Piedegušais plācenis

(Beigas)

„Man bija dēls — policists," Lūkass atzinās.

„Bija? Kas notika?"

„Apprecēja francūzieti — kļuva iekārtas kleperis."

Visi bija uzjautrināti.

„Tu viņu par dēlu vairs neuzskati?"

„Nē! Lai iet pie policijas priekšnieka vai sievas tēva, ja ievajagās vecāku."

„Kas vainas apprecēt francūzieti?" galda biedrene, ko sauca Moniku, kļuva nopietna.

„Man nepatīk tautu jaukšanās — rodas bastardi, kam svešs tautiskais lepnums."

„Es arī esmu francūziete; senčos man vācieši, italieši un indiāņi. Bet manī bagātīgi turas tautiskais lepnums. Esmu amerikāniete — franču izcelsmes."

„Jūsu vīrs ir francūzis, vai ne?"

„Viņu nevar saukt par amerikāni. Esam no Kalifornijas. Bet viņa gadījumā nav jēgas runāt par tautību — drīzāk par rasi."

„Vai viņš nēģeris?"

„Uzminējāt!"

„Ko jūsu vecāki teica, kad paziņojāt saderināšanos?"

„Izdzina no mājām. Tas bija mazpilsētā dienvidos, kur ļaudis vēl vairāk apsēsti aizspriedumiem nekā Eiropā."

„Kā ar vīru sadzīvojat?"

„Lieliski! Dod man pilnīgu brīvību, kādu vēlos."

„Ļauj arī sadzert ar vīriešiem?"

„Arī to! Varbūt pats pašlaik sadzer ar sievietēm. Man nav žēl —"

„Ja tādas laulības, tad vienalga, ko esi apprecējis. Varbūt dēlam izveidosies līdzīga dzīve —"

Monikai šāds temats nepatika. Viņa paskatījās pulkstenī un teica, ka jāiet uz satikšanos. Arī vīrieši uzslavēja Lūkasa bruņnieciskumu un aizsteidzās.

Ko nu? Turpināt dzeršanu? Alus negaršoja; negribējās kļūt par žūpu, kas dzer, līdz nokrīt.

Paskatījās pulkstenī. Agra pēcpusdiena.

Pēkšņi Lūkass pamanīja interesantu domu, ko bija vērts risināt. Viņš strauji piecēlās un atstāja dzertuvi. Bija drusku jāstreipuļo, bet āra vēsums atspirdzināja. Pa ielām šaudījās vējš un aizpūta daļu no skurbuma. Lūkass izņēma no kabatas Severīna ielūguma kartīti. Aicinājums bija angļu valodā, kas Lūkasa ugunij piemeta jaunus žagarus.

„Pat tēvu nevarēja ielūgt pašu valodā," viņš rūca. „Tāds runā par latviskuma saglabāšanu paša ģimenē. Reizē jāsmejas un jāraud!"

Bet Lūkasam nenāca ne smiekli, ne asaras. Viņš pasauca taksametru un parādīja kartīti ar adresi.

Pēc stundas ceturkšņa Lūkass izkāpa pie Džoannas tēva mājas. Pepini — liecināja metalla plāksne stabā pie kājceliņa. Liela māja — lepnāka nekā Dagļiem. Acīm redzot šeit dzīvoja pārtikuši ļaudis. Tas Lūkasu sakaitināja vēl vairāk.

„Atradis bagātības aizmuguri," Lūkass pukojās, iedams pa kājceliņu uz namu. Pie durvīm viņš piespieda zvana podziņu un sadzirdēja sudrabainas skaņas kā pie zirgu ilksīm Ziemas svētku vakarā.

Iznāca mājasmāte un sarāvās, manīdama, ka cieminš iereibis. Aiz neuzmanības viņa palaida Lūkasu pāri slieksnim.

„Jūs Pepina kundze? Patīkami iepazīties," Lūkass sniedza roku, piemirsdams nosaukt savu vārdu. Negribīgi Pepina kundze saņēma sveicienu.

„Man jāsastop pats Pepins," Lūkass apsēdās viesistabas krēslā, negaidīdams aicinājuma. Namamāte noraudzījās viņā ar neslēptu uztraukumu.

„Jums tāda māja kā bagātiem mietpilsoņiem," Lūkass mēļoja, ne par ko nebēdādams.

„Vai jūs nevarētu pienākt pēc pāris stundām, kad Pepina kungs būs mājās?" kundze vaicāja uzmanīgi.

„Nē, gribu pagaidīt," Lūkass nocirta.

Pepina kundze ieslēdza domāšanu augstākajā ātrumā. Tad nogāja pagraba stāvā, lai svešinieks nemanītu viņas nodomu. Noslēgusi durvis, viņa piezvanīja policijai. Steidzās pavēstīt, ka viņa ir Džoannas Pepinas māte. Pēc tam izstāstīja, ka viņas mājā ielauzies svešs, piedzēris vīrietis, kas atteicies māju atstāt.

Pēc brīža piebrauca aizrestotais policijas autobuss, ko latvieši bija iesaukuši par Melno Bertu. Vispirms kārtības vīri gribēja noskaidrot nevēlamā cilvēka personību. Bet Lūkasam nekādu dokumentu nebija līdz, un savu vārdu viņš atteicās nosaukt. Tad policisti viņu aicināja atstāt Pepinu māju. Kad viņš atteicās paklausīt, viņam uzlika roku dzelžus. Nu Lūkasam pretošanās bija lieka un neiespējama.

„Turpmāk šai mājā vairs kāju nesperšu!" Lūkass sauca un valdījās.

Policisti smējās. „To mēs visi vēlamies," viens teica.

Lūkasu aizveda uz Melno Bertu un sastādīja protokolu par miera traucēšanu. Lūkass pateica savu vārdu.

Nākamais solis bija apcietinājuma telpas. Iecirknī gadījās kāds zilsvārcis, kas zināja Severīnu.

„Vai jums ir dēls Severīns — policijas dienestā?"

„Tas ir jautājums, uz ko man nav jāatbild," Lūkass rēja pretī. Policists pasmīnēja.

„Vai jums mājās kāds, kas jūs varētu izgalvot pret kīlu?"

„Nav neviena. Kas jums bēdas?"

„Negribam jūs turēt apcietinājumā, ja tas nav nepieciešams. Telpas pārpildītas."

„Pirmdien tiesa, vai ne?"

„Vai jums gribas līdz pirmdienai šeit kvernēt?"

„Kāpēc ne? Man šeit patīk. Mājās tikpat nav vērts iet."

Policists aizgāja pārbaudīt, vai apcietinātais ir Severīna tēvs. Kad adreses abiem saskanēja, policists telefonēja uz Daglu mājām. Tur atsaucās Aurēlija. Viņa uztraucās, dzirdot vēsti. Solījās tūliņ braukt un izgalvot vīru no apcietinājuma.

Pa to laiku Severīnam gadījās iegriezties mājās. Māte pastāstīja, kas noticis. Severīns nu steidzās uz policiju noskaidrot starpgadījuma apstākļus. Viņu iesūtīja apcietinājumu telpās aprunāties ar tēvu.

Lūkass saņēma dēlu kā ienaidnieku:

„Kas tevi te atpūta? Kāpēc neej pie līgavas?"

„Satikšanās norunāta vēlāk." Severīns palūkojās pulkstenī: „Pēc pus stundas —"

„Tad pasteidzies!"

„Gan jau," Severīns kļuva domīgs.

„Ja meita tikpat stingra kā māte, tad tev nekāda kopdzīve nesanāks!"

„Vai viņa patiesi sauca policiju, lai tevi apcietinātu?"

„Nezinu, ko viņa policijai teica, bet šeit nu esmu — būrī."

Severīns atkal padomāja.

„Vai uz viesībām šovakar nāksi?"

„Par to nav ko domāt."

„Kāpēc?"

„Pepiniete mani uzskata par klaidoni. Man būs neērti. Vai domā, dēls, ka tu jebkad līdzināsies bagātajiem, lepnajiem Pepiniem? Viņiem pašapziņa un aizspriedumi spiežas pa visām vīlēm cauri."

„Tas nekas — arī man pašapziņas un lepnuma pietiek."

„Aizvien būsi znots no žēlastības."

„Brauc ar māti vakarā man līdz. Uzvelc baltu kreklu un jauno uzvalku — tad neizskatīsies pēc klaidoņa."

„Nosolījos Pepinu mājā vairs kājas nespert."

„To Pepiniete aizmirsīs. Viss izvērtīsies par joku."

„Muļķīgu joku, kura dēļ man pienāksies kaunēties."

„Pepini sapratīs, ka tādi starpgadījumi jāuzskata par nenotikušiem. Citādi viņiem pašiem arī būs jānokaunas."

„Bet es negribu nekā aizmirst."

„Kāpēc tā, tēv?"

„To tev šorīt teicu: ja tu precēsi Pepinu skuķi, tad uzskatīšu tevi par mūsu tautas atbirumu. Neredzu nekādas jēgas ar tavas līgavas radiem draudzēties."

(Turpinājums 10. lp.)

TAUTAS TĒRPI UN DAĻAS:
jostas sākot ar 15 dol.
S A K T A S veikalā
9805 Denison, Cleveland, Ohio 44102
Tel. (216) 961-4639

TORONTO ZIŅAS

● Kanadas pasts paziņojis, ka brīvdienā, pirmdien, 6. augustā, pasta sūtījumus mājās nepiegādās, bet speciāli apmaksātos sūtījumus (Special Delivery) šajā brīvdienā piegādās tikai vienreiz dienā. Pasta kastīšu īpašnieki savus sūtījumus varēs izņemt savos pasta kantoros. Rēgulāro pasta piegādi atsāks otrdien, 7. augustā. Gaisa pasta sūtījumus uz Eiropu pārsūta no Montrealas KLM (Royal Dutch Airlines), uz Tālajiem austrumiem to izdara Japānas gaisa satiksmes līnija, bet uz Dienvidameriku un Meksiku pasta sūtījumi ceļo ar ASV gaisa satiksmes lidmašīnām. Ap 70 proc. pārējais pasts, kas nav apmaksāts kā pirmās klases sūtījumi — laikraksti, žurnāli, grāmatas un pasta sainīši — Ziemeļamerikas kontinentā tiek pārvadāti pa dzelzceļu, kādēļ iespiedumdarbus, piem., laikrakstus, abonenti bieži vien saņem ar lielu novēlošanos.

● Gadskārtējo Kanadas nacionālo izstādi Toronto šogad atklās 15. augustā. Laikraksti atzīmē, ka šoreiz tā būs „vairāk internacionāla kā nacionāla". Kā lielāko „atrakciju" min krievu sarkanarmijas dziedātāju un dejotāju ansambļa priekšnesumus izstādes lielajā arēnā (Grandstand), kur nesen viesojās Anglijas karaliene. Sarkanarmijas dziesmu un deju festivāls risināsies četrus vakarus un izstādes vadība domā, ka krievus brauks skatīties arī daudz amerikāņu tūristu, kuru skaits pēdējos gados palielinājies līdz 25 proc. no kopējā izstādes apmeklētāju skaita, kamēr vietējo apmeklētāju ir tikai 55 proc. Pārējos priekšnesumu vakaros piedalīsies vairāki slaveni amerikāņu mākslinieki, kā arī vairāku Eiropas valstu un Austrālijas mākslinieku grupas. Krievi noīrējuši visu lielo Internacionālo eku savam paviljonam. Ieejas maksa izstādē kā pagājušā gadā — 1,50 dol., pensionāriem 1 dol. Bez tam vēl pensionāriem paredzēta brīva ieeja divās otrdienās.

● Gadskārtējie sporta svētki Sidrabenē risināsies sestdien, 12. augustā. Tos ievadīs pl. 10 no rīta ar dievkalpojumu. Basketbola skolā no 8.—15. julijam, ko vadīja J. Daugavietis ar palīgiem J. Zentiņu un V. Kauliņu, piedalījās 23 jaunieši.

● Skautu un gaidu draugu komitejas sadraudzības vakars ar sporta nodarbībām, priekšnesumiem un deju Tālavā 11. augustē. Nākošā dienā plkst. 11 no rīta skautu un gaidu vecāku un labvēļu apspriede.

● Pēc uzturēšanās 3 nedēļas Rīgā, rakstniece Biruta Senkēviča katoļu vienības lauku īpašumā Mežciemā, kur 4. augustā notiks gadskārtējā Rudzpuķu balle un 5. augustā prāvesta Dr. B. Kokina vadīts dievkalpojums ar sekojošu studentu vienības Dzintars paneļdiskusiju, stāstīs par saviem iespaidiem dzimtenes apmeklējumā. Paneļdiskusiju vadīs Dr. V. Mileiko.

● Ungāru federācijas Kanadā Apvienotais ungāru fonds, kura mītne atrodas Toronto, griezies pie Hamiltonas latviešu biedrības ar lūgumu „pamācīt mūs, kā var pārdot tik daudz loterijas biļešu", jo „mēs no sagatavotām 20.000 biļetēm nespējām pārdot vairāk kā 9400, bet pārdodamo ložu skaitu vēlētos paaugstināt nākamā gadā". Ungāri lūguši tuvāk iepazīstināt ar Hamiltonas latviešu biedrības lielās naudas loterijas veikumiem, kas īstenojās šā gada 21. marta pēdējā izlozē.

● Ontario karaliskajā mūzejā sastādīta Latvijas vēsturisko pastmarku un aplokšņu kollekcija, kas iekārtota uz 48 loksnēm 8 ielogos. Kollekcijā redzamas arī vēstules, pastkartes un markas, sākot ar 1826. gadu, ietverot cariskās Krievijas un vācu okupācijas laiku Pirmā pasaules karā, Latvijas neatkarības gadu izdevumus, kā arī vācu un krievu okupācijas laiku Otrā pasaules karā. Izstādīti arī reti un vērtīgi eksponāti — vēstules u.c. no latviešu bēgļu nometņu laika Vācijā, ko saņēmis Latviešu filatelistu kluba biedrs Viktors Špilbergs Toronto, būdams arī vācu filatelistu apvienībā, kuras centrs atrodas ASV. Daļa šīs kollekcijas bija izstādīta arī Baltpex IV filatelijas un numizmatikas izstādē. Interesantais klāsts, kuru Ontario karaliskajā mūzejā iekārtoja 17. jūlijā, apskatāms vēl līdz 1. septembrim.

● Sv. Andreja draudzē māc. Ā. Čops kristījis Robertu Andreju Bērziņu, Andreja un Zāras dēliņu. Salaulāti Gvido Rinks ar Dzintru Gruzīti.

ŠELBURNA

● DV Druvas un Bramptonas nodaļa rīko A. Kalniņa saimniecībā pie Šelburnas 11. augustā šaušanas sacensības. Pēc sacensībām zaļumballe.

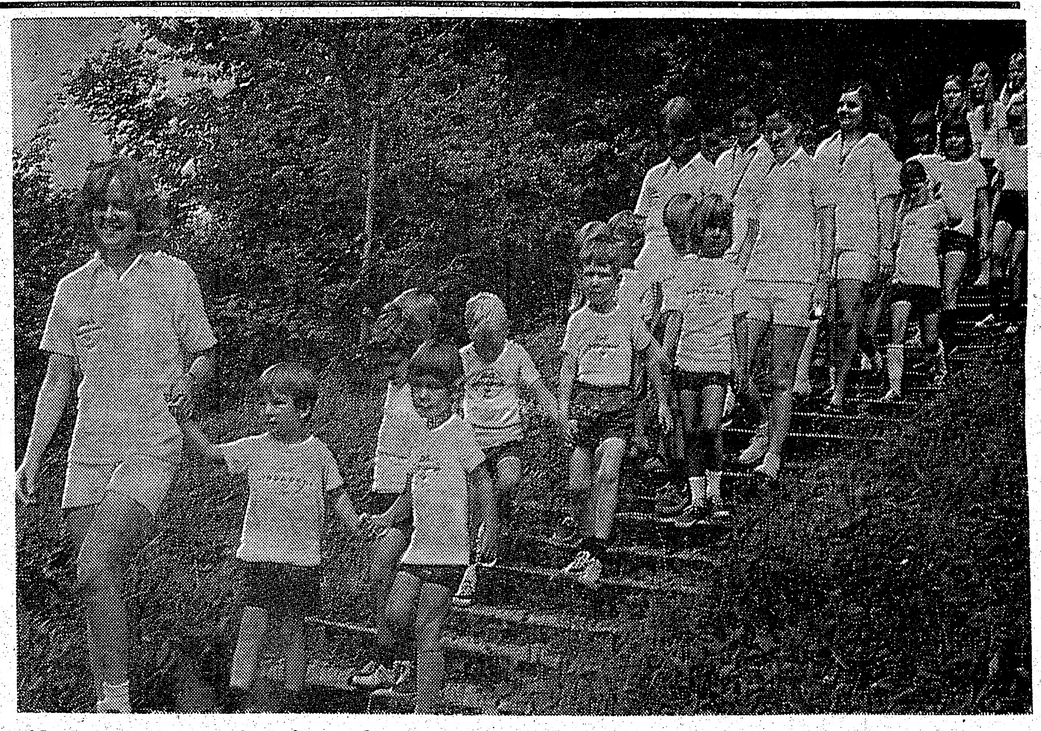

Sidrabenes nometņotāju saime ceļā uz brīvdabas baznīcu. Priekšgalā soļo mazākie nometnes dalībnieki ar vadītāju Vizmu Maksiņu. Foto: J. Liģers

Bērnos stiprināma latviskā apziņa

LNAK PRIEKŠSĒDIS BĒRNU SVĒTKOS SIDRABENĒ

Toronto Sv. Andreja draudzes lauku īpašumā Sidrabenē bērnu svētkus 28. jūlijā ievadīja dievkalpojums turienes brīvdabas baznīcā, uz kuru ieradās arī viesi saulainieši vienotā gājienā savos dzeltenajos nometņotāju kreklos, skaitā 42. Viņiem gājienā sekoja mājinieki — sidrabenieši baltajos kreklos.

Māc. Ā. Čops svētrunā apcerēja bībeles tekstu: „To es jums saku, lai jūsu prieks būtu pilnīgs", vārdus, kas visdziļāk varbūt atbalsojās vecāku sirdīs. Jaunība bieži tiecas pēc īslaicīga prieka, kas gan apmierina acumirklī, bet dvēselē atstāj rūgtas mieles. Pilnīgu prieku māca mums reliģija, tas nedrīkst būt pretrunā ar sirdsapziņu; tāds prieks nav acumirklīgs, be sniedzas arī nākotnē.

Pēc dievkalpojuma tā dalībnieki devās uz basketbola laukumu, greznotu mūsu nacionālo krāsu karogiem. Citus gadus starp karogiem bija arī kāda mude, atgādinot latvisko stāju. — Nometņotāju parāde sākās no nometnes kalna, pa priekšu ejot mazo bērnu vadītājām Vizmai Maksiņai un Silvijai Melli ar mazajiem nometņotājiem, tad saulainieši un beidzot sidrabenieši.

Nometņotāji iepriecināja ar dziesmām, ko bija sagatavojusi vadītāja Dzintra Ozola, pašai spēlējot arī akordeonu. Bērni dziedāja tautasdziesmas. LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, kura abi bērni arī nometņo Sidrabenē, uzrunā pieminēja prieku, kas ir daļa no šīs dienas. Īpaši viņš piekodināja jauniešiem viņu pienākumu palikt latviešiem visu mūžu. Vecāku pienākums uzturēt bērnos latvisko apziņu. T. Kronbergs atgādināja neseno notikumu Helsinkos, kad Uldis Grava, aizstāvot latviešu tiesības, savas idejas dēļ pat nonācis cietumā.

Priekšnesumu daļā bērni it raitā solī nodejoja Tūdaliņ, tagadiņ Dz. Ozolas akordeona pavadījumā. Viens no jaunākiem priekšnesumiem bija mazo bērnu vingrojumi; jaunākais dalībnieks bija nepilnu 4 g. vecumā. Bija prieks noskatīties viņa līdzdarbību. Vadītāja A. A. Beņķīte bija sagatavojusi zēnu vingrojumus — redzējām viņu veiklību gan kūleņu me-

(Turpinājums 8. lp.)

ATBALSTIET SAULAINES BĒRNU NOMETNI

(Happy Valley Camp)

IZLOZE 6. AUGUSTĀ.

Pasteidzieties nosūtīt atpakaļ pārdoto biļešu pasaknīšus.

Adrese: Sv. Jāņa draudze
200 Balmoral Ave.,
Toronto, Ont. M4V 1J7

ZAĻUMBALLE!

DV Bramptonas un DV Druvas nodaļas sacensības šaušanā 1973. gada 11. augustā.

A. Kalniņa saimniecībā

Šaušanas sacensības no plkst. 10 rītā līdz 4 pēcpusd.

Balle un vakariņas plkst. 4 pēcpusd.

KEŅGA MŪZIKA

Dažādas nodarbības nešāvējiem

Ieejas maksa 3.50 no personas, jauniešiem puscena.

Visus laipni ielūdz DV Druvas vanagi un vanadzes

Jaunā nekustamu īpašumu pārdevēja Sofija Apīnite uzsākusi darbu pie

ALFRED STIKŪTS

REALTOR,

Toronto latviešu lielākās nekustamu īpašumu aģentūras, Scarborough nodaļā,

1851 Lawrence Ave. E.,

Scarborough., tel. 752-1770.

Sofija jau vairākus gadus strādājusi pie nekustamu īpašumu obligāciju sagādes, bet tagad viņa varēs sniegt pakalpojumus visās nekustamu īpašumu nozarēs.

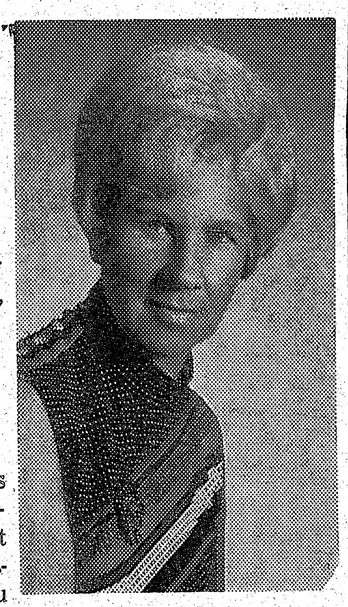

Sofija Apīnite

Vēlam viņai labu veiksmi jaunajā darbā.

Fotografiski darbi ar izcilu kvalitāti

Pieprasiet informāciju par veikaliem jūsu rajonā pasūtinājumu nodošanai.

Tālr. 863-1166

Benjamiņa

filmu laboratorija

Jaunatnes un draudzības dienu sarīkojumā zālē deju laikā atrasts

zelta gredzens

ar iegravējumiem.

Saņemams, uzrādot pazīmes, pie rīc. kom. sekr. P. Treiera 4706 Eastwood Cres., Niagara Falls, Ontario.

Meklē mājkalpotāju

ģimenē ar 2 maziem bērniem. Turpat jādzīvo. Vēlamas angļu valodas zināšanas.

Zvanīt Mrs. Benjamin,

dienā 863-1166

vakaros 444-5408

IZĪRĒJAMA

6 istabu (divstāvu) lauku māja

vecākam pārim

35 jūdzes ziemeļaustrumos no Toronto, Uxbridge rajonā.

Informācijai

zvanīt Toronto 261-3876

Gaŗezera vidusskolas jaunā ēka (dienvidpuse). Attēlā redzams koŗu diriģents un mūziķis J. Meļķis no Indianapoles. Augšējā stūrī vīru ansamblis Kalvis no Toronto, pirmoreiz „iedziedot" vidusskolas auditoriju 30. jūnija koncertā. Foto: F. Ritums

Gaŗezera koncerti un citi sarīkojumi

Pirmajā jūlijā Gaŗezers uzsāka darbu ar 100 pamatskolas bērniem un 124 vidusskolēniem. Pēdējie mācās visas sešas nedēļas, bet „mazie" bērni apmainās ik pēc divām nedēļām, tādā kārtā abās skolās šovasar mācās pāri par 400 bērnu. Arī pamatskolas vecuma bērniem tiek mācīta latviešu valoda, ļoti īsā veidā Latvijas vēsture, ticības mācība, dziedāšana, koklēšana, deklamēšana, peldēšana, sports, rokdarbi, keramika, tautas dejas.

Saprotams, abās skolās daudz visādu sarīkojumu: „talantu vakari", sacensības, ugunskuri u. c., bet nedēļu nogalēs — rakstnieku sarīkojumi, priekšlasījumi, izstādes, koncerti. Izmanto abas lielās telpas — ēdamzāli un tikko uzceltās vidusskolas ēkas sarīkojumu zāli.

Toronto vīru ansambļa Kalvis koncerts bija pats pirmais jaunajā vidusskolas zālē. Kalvis atskaņoja tieši to pašu programmu, kas nesen dzirdēta koncertos Toronto, Klīvlandē un citur, tāpēc laikraksta lasītāji par to jau informēti. Pagaidām jaunajā zālē nožēlojami vāja akustika. Priekšnesuma kvalitāti pazemināja arī divu pirmo tenoru trūkums, tomēr Kalvja milzīgā rutīna un Juŗa Dzeguzes veiksme dziesmu interpretācijā noturēja koncertu atzīstamā mākslinieciskā līmenī. Aplausi, atkārtojumi, piedevas.

Apmeklētāju vidū bija redzami arī Arnolds Kalnājs un Roberts Zuika no Kalamazū, Arvīds Purvs no Toronto, Teodors Ozoliņš un Kārlis Vanags no Čikagas, Ernests Brusubārdis no Milvokiem, diriģenti Jēkabs Ūdris un šo rindu rakstītājs no Klīvlandes un citi mūsu mūzikas darbinieki, liels skaits skolēnu, skolotāju, literātu.

Kalvja vadītājs Dzeguze saņēma retu balvu — pirmo dziesmusvētku (1873.) dziesmu krājumu, kuŗš nedaudzos eksemplāros pārfotografēts visā vēsturiskajā vecās ortografijas un kļūdu smaržā un brīvajā tirgū nebūs dabūjams. Skaists, mākslinieciski vērtīgs un nacionāli nozīmīgs sarīkojums.

Par viņa veiksmīgu izkārtošanu lai patiesa atzinība Gaŗezera vadītājiem un Kalvim.

9. jūlijā koncertēja ģitarists Andris Kārkliņš, kuŗš jaunatnes pārpildītajā zālē ieguva gluži ārkārtīgus sumināJumus. Ļoti vērtīgs viņa koncerta ievads par spāņu ritmiem un melodiku. Varēja nopriecāties arī par gados jaunā ģitarista labo latviešu valodu, kaut arī pēdējā laikā viņš koncertējis un uzturējies vienīgi sveštautiešu vidē. Ģitara man svešs instruments, tomēr iedrošinos teikt, ka Kārkliņa technika lieliska, akrobātiska. Liela ritmu dažādība, izkopta dinamika. Liesmaini aplausi, jūsma, apbrīnošana, piedevas.

Diemžēl, beigu daļā ieskanējās spāņu ritmos iemocītas dažas mūsu tautas dziesmu melodijas: Ej, saulīte, drīz pie Dieva, Kas tie tādi u.c. Paldies Dievam — šī latviešu t. dz. melodiju mocīšana bija visai īsa.

Nākošais sarīkojums bija šo rindu autora referāts skolu jaunatnei un skolotājiem par dziesmusvētkiem vispār un jo sevišķi — par visiem trim šīs vasaras svētkiem. Šinī sakarā tad referāta beigās vidusskolas direktors Bolšteins pasludināja skolēniem sacensības darbu par dziesmusvētkiem — ar lielākām naudas balvām.

Svētdien, 15. jūlijā, notika jauniešu trio koncerts — Juris Ķeniņš, Artūrs Jansons un Māra Ezerkalna. **J. Kalnietis**

Jaunajiem ārstiem valodas grūtības

LATVIEŠU ĀRSTU UN ZOBĀRSTU KONGRESS ĶELNĀ

Eiropas latviešu dziesmu svētku laikā Ķelnē 18. jūlijā risinājās arī latviešu ārstu un zobārstu ceturtais kongress. Ja pirmajā kongresā Hamburgā, arī dziesmu svētku laikā, izdevās sapulcināt ap 20 ārstus un zobārstus, tad 2. kongresā, atkal dziesmu svētku laikā Hanoverā, kongresa dalībnieku skaits jau bija 80. Šogad to skaits bija 115.

Kongresu atklāja Latviešu ārstu un zobārstu apvienības Zviedrijas kopas priekšsēdis Dr. E. Ogriņš, pēc apsveikuma izteicot gandarījumu, ka tik liels kallēgu skaits varējis ierasties. Trimdā pāvisam apvienībā reģistrēti ap 560 ārstu, kas izkaisīti dažādās zemēs un kontinentos. Tomēr izdevies noorganizēt kongresu ar samērā kuplu biedru skaitu — plašāko visā trimdas laikā. Dalībnieku bija no daudzām zemēm, trūka tikai kollēgas no dzimtenes, kaut arī tur ārstu un zobārstu saime beidzamos divdesmit gados skaitliski jūtami pieaugusi. Dr. E. Ogriņš norādīja uz grūtībām, kādas bijis jāpārvar kongresa rīkotājiem. Kongresa programmā nav referātu — atzinumu par izcilākiem zinātniski medicīniskiem sasniegumiem, nav sociāļi sabiedrisku ārstu un zobārstu jautājumu, nav arī referātu par latviešu ārstu un zobārstu izglītību un sociāliem darba apstākļiem okupētajā Latvijā. Tas viss būtu jāpārdomā, nākamo kongresu rīkojot. Šī kongresa galvenais mērķis, tāpat kā citām latviešu sanāksmēm, bija latviešu ārstu un zobārstu saimes savstarpējā tuvināšanās un iepazīšanās, vecās draudzības atjaunošana un jaunas nodibināšana starp gados vecākajiem un jaunākajiem kollēgām.

Īsumā pieskāries mūsu dzimtenes neatkarības laika ārstu un zobārstu saimes stāvoklim gan profesionālā, gan tīri sabiedriskā ziņā, runātājs norādīja, ka bijušas ļoti labas un kollēģiālas attieksmes arī ar vācu ārstiem, kuŗu tautas viesmīlību šis kongress tagad bauda. Latviešu ārsti un zobārsti turpina Latvijas neatkarības laika kollēgu tradicijas — uzturot savas zināšanas augstā līmenī un izveidojoties par cienījamiem un ievērojamiem speciālistiem.

Mūsu gaitas svešā zemē var ievilkties ļoti gaŗas, un lai tās pārdzīvotu, „ir nepieciešama izturība un uzupurēšanās. Vajadzīgs uzturēt mūsu latvietību, tautību, mūsu valodu un paražas." Šos mērķus sasniegt palīdz sanāksmes, kur personiski tiekoties var gūt jaunus ierosinājumus turpmākai darbībai, kas „dotu mums jaunu enerģiju, prieku un jaunus spēkus kalpot mūsu arodam — medicīnai un strādāt arī sabiedriski mūsu nākotnei, mūsu Latvijas atbrīvošanai un jaunās demokratiskās Latvijas atjaunošanai!" savu uzrunu pabeidza Dr. E. Ogriņš, aicinot vienoties Latvijas himnā.

Latviešu ārstu un zobārstu apvienības priekšsēdis Dr. med. A. Alksnis apsveica kongresa dalībniekus centrālās valdes vārdā un izteica pateicību visiem kollēgām Eiropā un jo sevišķi Zviedrijas kopai, kas ar Vācijas kollēgu atbalstu kongresu sarīkojusi. Vācijā dzīvojošo latviešu vārdā sveicināja LCK priekšsēdis A. Cipulis, bet tur dzīvojošo kollēgu vārdā — A. Ritums, Anglijas kopas vārdā Dr. L. Rumba. Ar telegrammu bija sveicinājis Gīsenes prof. Okše.

Kongresa dalībnieki noklausījās vairākus referātus. Medicīnas studente L. Dancīte lasīja par prof. M. Zīli un viņa ietekmi. Pēc šī referāta Dr. J. Reinhards norādīja, ka prof. Mārtiņa Zīles vecākais brālis Indriķis bijis pirmais dziesmu svētku diriģents, kas rada zināmu saskari ar šīsdienas dziesmu svētkiem. Sekoja jaunā latviešu ārsta Kaspara Tūtera referāts par psichoterapeutisko pieeju vispārējā medicīnā, vairāku zobārstu referāti — V. Bokuma, E. Lindiņa, T. Rītera. Par dažādām vēža problēmām lasīja Dr. J. Bišmanis, Dr. Z. Kalniņa un Dr. A. Vaško.

Par „ārstniecību krustcelēs" runāja Dr. J. Pone; par pasaules organizācijas 25 gadiem referēja Dr. J. Reinhards. Pēdējo referātu par „humora nozīmi medicīnā" nepaspēja vairs kongresā nolasīt, bet autors Dr. Pavārs to sniedza kongresa dalībniekiem kā jautru papildinājumu kopējās vakariņās.

Ziņojumu un pārskatu par centrālās valdes darbību sniedza Dr. med. A. Alksnis un kopu priekšnieki. Dr. A. Alksnis ziņoja, ka apvienībā pavisam 565 biedri, to lielākais skaits Amerikā — 314. Kā viņš, tā arī citi runātāji uzsvēra nepieciešamību radīt kopēju latviešu medicīnisko terminoloģiju, kas atvieglinātu zinātnisko darbu rakstīšanu un arī lasīšanu. Vairāk vērības jāveltī apvienības apkārtrakstiem. Ierosinājumi vēlāk izraisīja dzīvas debates. Dr. E. Ogriņš ziņoja, ka apvienības Zviedrijas kopa ļoti aktīva, biedru skaits pieaudzis uz 111. Pēc Dr. R. Rumbas ziņojuma biedru skaits Anglijā 36, kur apmēram reizi gadā rīkotas ārstu un zobārstu sanāksmes. Esošajiem pievienojas daudz jaunu zobārstu no Austrālijas, lai iegūtu pieredzi un praksi. Pēc kongresa izdevās noorganizēt arī Vācijas kopu, kur līdz šim tādas nebija, tajā pieteicoties 11 biedriem. Dzīvās pārrunās noskaidrojās vairākas problēmas, kam turpmāk būtu jāpievērš apvienības valdes un visu ārstu un zobārstu uzmanība. Viena no tām ir latviešu valodas problēma jaunākās paaudzes kollēgām.

Kongress beidzās ar akadēmisko Gaudeamus un pēc tam kopējām vakariņām. **A. L.**

LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķi numuri pērkami
HAMILTONĀ
Northland Grocery
173 Glendale Ave. North

Pasūtiniet paši sev un dāvanai
Daugavas Vanagu Kanadā izdoto
Ģen. Oskara Dankera
NO ATMIŅU PŪRA
Grāmata aptver 265 l. ar līdz šim vēl nepublicētām atmiņām un 123 fotoattēliem
Glīti iesieta **Cena $7.50**
Pasūtināma
DV GRĀMATNICĀ
491 College ielā, Toronto, Ont. Canada M6G 1A5

Lūdzu piesūtiet „NO ATMIŅU PŪRA" .....eks.
Vārds, uzvārds .....
Adrese: .....
.....
Samaksai pievienoju $.....
Datums: Paraksts:

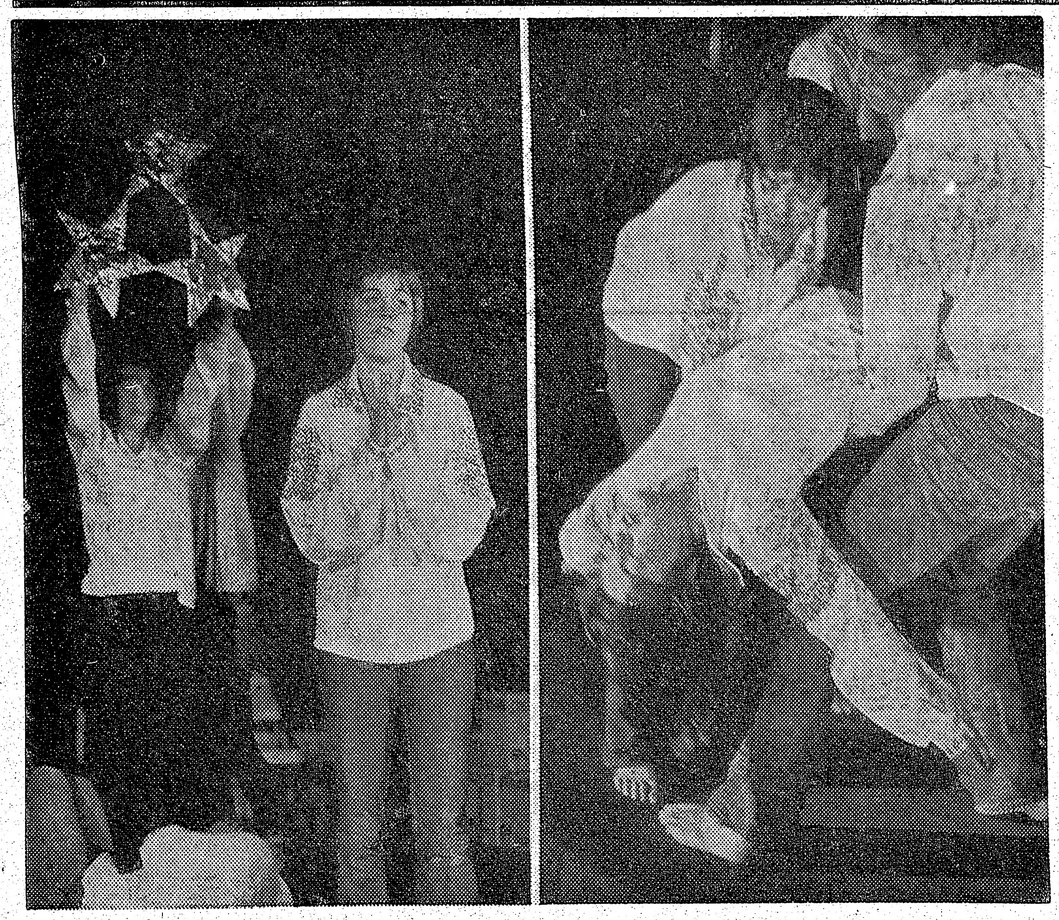

Raksturīgākās ainas no uzveduma Emigrācijas apskaidrošana Jaunatnes un draudzības dienās Niagarā. Pa kreisi Irēne Aizupiete ar trim Latvijas zvaigznēm un teicēja Baiba Rubesa; labajā pusē — Normunds Mieriņš kopspēlē ar Baņutu un Baibu Rubesu (attēlā pa kreisi).
Foto: Juris Sauemagi

Neredzamās zemūdenes pasaules jūrās

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO VAŠINGTONAS

Votergeites politiskā skandala putekļi lēnām sāk nosēsties. Vēl senāta īpašai komisijai jānoklausina ap pusducis liecinieku, un nav domājams, ka nākamā mēneša vidū komiteja varēs Votergeites lietā ienest vairāk skaidrības. Nav šaubu, ka daļa no nopratinātajiem liecinieki ir teikuši patiesību, bet daļa ir bijusi pirmās šķiras meļi. Votergeites senāta izmeklēšanas komisijai tagad ir zināms, ka prezidents Niksons visas svarīgākās sarunas, otrai pusei nezinot, ir uzņēmis skaņu lentēs. Par šādu slepenu skaņu lenšu uzņemšanu prese sacēla lielu brēku, bet tā noklusēja to, ka Niksona priekšteči, prezidents Kenedijs un prezidents Džonsons, „lai saglabātu vēsturei materiālus" vai citu iemeslu dēļ bija tie, kas Baltajā namā uzstādīja skaņu lenšu uzņemšanas aparātus. Izrādās, ka jau prezidents Rūzvelts svarīgākās sarunas licis slepeni stenografēt. Baltā nama otrā stāvā iekārtota īpaša maza istabiņa, no kuras pa koka tuneli skaņas nonākušas līdz uzticama stenografa ausīm.

Vašingtonā runā, ka prezidents Niksons Votergeites apklusināšanai izvēlējies savu stratēģiju — kad tautai „lieta būs līdz kaklam" (un tik tālu jau šī lieta ir nonākusi), Niksons nākšot klajā ar deklarāciju, kuŗa pierādīšot, kādi liecinieki komisijai teikuši patiesību un kādi tai melojuši.

Domājams, ka nākamajā mēnesī Niksona administrācijā notiks dažas personāla pārmaiņas. Jau labu laiku klīst valodas, ka prezidenta padomdevējs valsts drošības un ārpolitikas jautājumos Dr. Kisingers var tikt paaugstināts par ārlietu ministru. Ar to faktiski būtu normālizēts stāvoklis, jo līdz šim ārlietās Niksons balstījās vienīgi uz Kisingera padomiem un ieteikumiem. Brīžiem ārlietu ministra Rodžera stāvoklis bija neapskaužams, pat smieklīgs.

Starptautiskās skatuves uzmanības punktā ir franču atombumbu eksperimenti Klusajā okeanā. Francija no paredzētajiem atombumbu izmēģinājumiem neatteicās, ignorējot lielo opoziciju, ko uz nezināmā burvja mājienu radīja visa pasaules prese. Franču atommanevri Klusajā okeanā ir nozīmīgs atgādinājums Padomju savienībai, ka par spīti Maskavas un Vašingtonas pašreizējām šķietami draudzīgām attieksmēm, Eiropai savas neatkarības pasargāšanai ir jau radīts pašai savs moderno atomieroču arsenāls.

Zīmīgā kārtā, kad pasaule žēlojas par franču „bezkaunību" iedrošināties izmēģināt Klusajā okeanā atombumbas, Pad. savienības sarkanās flotes komandieris admirālis Sergejs Groškovs kādā negaidītā intervijā žurnālistiem norādīja: „Padomju savienībai jau tagad ir liela atomzemūdeņu flote. Šīs zemūdenes nevar atklāt vismodernākās novērošanas ierīces. Mūsu neredzamās atomzemūdenes pārsniedz zinātnieku fantazijas robežas. Tās nirst visās pasaules jūrās, spēj ātri pārvietoties un vajadzības gadījumā tām nebūs nekādu grūtību veikt uzticētos svarīgos uzdevumus".

Tajā pašā laikā izplatījumā pasaules telpas laboratorijā pašreiz ap zemes lodi riņķo trīs amerikāņu astronauti. „Skailab" eksperimentam esot tīri zinātniski uzdevumi. Astronauti paliks izplatījumā pāri par 50 dienām. Vai atgādināt to, ka patiesībā „Skailab" eksperimentam ir arī pirmās šķiras militāra nozīme? Ne par velti šo misiju dēvē par amerikāņu pirmiem pasaules telpas manevriem. Te jāpiemin, ka amerikāņi misijām uz mēnesi fantastiskas summas neizdeva tikai tādēļ, lai astronauti tur pastaigātos un pārvestu atpakaļ maisu mēness gružu. Arī lidojumiem uz mēnesi nenoliedzami esot sava militāra nozīme, varbūt daudz lielāka nekā mēs to spējam iedomāties.

Bet atgriezīsimies no mēness uz mūsu planētu. Laosā valdība esot parakstījusi mīklainu pamiera līgumu ar komūnistu nemierniekiem. Nav domājams, ka tas noticis bez Vašingtonas ziņas. Kambodijā amerikāņu bumbveži līdz 15. augustam sēs vēl iznīcību un uguni starp komūnistu bandām, kas tuvojas Kambodijas galvaspilsētai. Kaut kāds nokārtojums arī te ir sagaidāms. Kādreizējais Kambodijas vaidnieks princis Šianuks Pekingā jau kravājot koferus, lai atgrieztos Pnom Penā.

Dienvidvietnamā komūnisti vēl joprojām ignorē pamiera noteikumus, un Kanada tādēļ ir aizgājusi no starptautiskās pamiera pārraudzīšanas komisijas. Negaidīts bija kanadiešu asais, bet objektīvais stāvokļa novērtējums: „Pamiera noteikumu ignorēšanā Dienvidvietnamā visa vaina piedēvējama komūnistiem."

Brežņeva un Niksona apspriežu beigās runāja, ka Maskava solījusi atvilkt militāro palīdzību Hanojai. Pagājušā nedēļā kļuva zināms, ka visapkārt Hanojai nesen novietotas jaunākā tipa padomju SA5 lidmašīnu atvairīšanas raķetes. Simtiem citu padomju pretaviācijas ieroču atrodas pašā Hanojā un tās tuvākā apkārtnē.

Arī nesenie notikumi Afganistanā liek pārdomāt, jo tur pēc ārzemju diplomātu informācijas Vašingtonas atbalstā noticis apvērsums ar tālu ejošām sekām. Ģenerālis Muhameds Daud-Kāns, jauno armijas virsnieku atbalstīts, gāzis no troņa Afganistanas valdnieku karali Muhamedu Zachīru. Šis apvērsums esot nācis kā zibens no skaidrām debesīm un visvairāk apdullināti esot Afganistanā stacionētie Maskavas slepenā dienesta aģenti. Arī tiem esot bijis projektā kāds apvērsuma plāns, bet tajā ģenerālim Daudam neesot bijusi paredzēta nekāda loma.

Un tā Vašingtonas un Maskavas medusmēneša sadarbības ietvaros izplatījumā, pasaules jūrās un visos kontinentos notiek diezgan neparastas lietas.

Aleksandrs Ķegumnieks

Bērnos stiprināma . . .

(Turpinājums no 6. lp.)

šanā, dažādos lēcienos un vingrojumos uz „zirga". Mazo meiteņu vingrojumus bija sagatavojusi Aija Mazsīle. Vēl 5 meitenes vingroja uz zviedru sola, vad. Dz. Ozolas sagatavotas. Tīkamu pārmaiņu deva komiskais priekšnesums — uz zviedru sola tīri akrobatiski žonglēja „divi hipiji no Losandželosas". Vad. L. Klepere bija sagatavojusi visai pievilcīgu mazo bērnu priekšnesumu — Ķirsu dārzs, rotaļai norisinoties dziedot. Vēl kāds vingrojums Aijas Mazsīles vadībā kopā zēniem un meitenēm, tad atkal tautasdziesmas, līdz uzvedumus beidza nometņotāju sauciens: Daudz baltu dieniņu Sidrabenei.

Pēc pusdienas pārtraukuma bērni izklīda pa 12 dažādām novietnēm. Tās vadīja gan bērnu vecāki, gan latviešu skolas skolotājas. Bērni varēja parādīt savu veiklību dažādās nozarēs — tur nerātnie gredzeni, kas nemaz nav tik viegli uzmetami pudeles kaklam, tur dažādas novietnes, kuŗās parādīt latviešu skolā un svētdienas skolā gaŗajā ziemas cēlienā iemantoto. Sava novietne lasīšanas mākas parādīšanai, tautasdziesmām un pasakām. Tā skolotāju M. Miezītes un S. Pogules vadībā. Ceļu uz novietni norāda pasaku motīvi — lapsa ar krūzi, savā laikā mākslinieka J. Zuntaka zīmēti. Netālu no tā pakalnītē skolotājas V. Slaviešas vadīts stends — Pazīsti savu dzimto zemi, uz ko norāda liela Latvijas karte, kuŗā atzīmētas pašas galvenās upes un lielākās pilsētas.

Starp novietņu apmeklētājiem bijuši arī vāji latviešu valodas pratēji. Kopvērtējums par bērnu zināšanām, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, bija pesimistisks. Citā novietnē pie Kalvja dziedātāja E. Kraujiņa piestājās sīks puisēns. Viņš grib pārbaudīt savas zināšanas tautasdziesmu dziedāšanā, bet sīkā puisēna balss it kā pazūd, novietnes vadītāja spēcīgās balss vadīta.

Pievakarē risinājās volejbola sacensības starp Saulaini un Sidrabeni. Sidrabenieši bija it kā norūpējušies — kā nu mūsējiem klāsies; mums pašreiz bērni tādi pamazi, saulainieši sabraukuši stalti, lielāki. Bet kā par brīnumu uzvarēja sidrabenieši ar rezultātu 17:15 (15:9).

Par nometņotāju čaklu piedalīšanos novietnēs liecināja 150 izdoto kartīšu skaits. Lēš, ka bērnu svētkus apmeklējuši ap 400 viesu, dodot 775 dol. lielu ienākumu.

Notika arī loterija, kuŗā izlozēja rāmīti ar medu, spilvenu un rotas lietas. Ienākums par labu nometnes izveidošanai. Uzņēmējs J. Krūze bija dāvinājis lielāku vairumu aizkaru materiāla atlikumu, kuŗus nometnes darbinieces izšķiroja un pārdeva, tā nometnei sagādājot ienākumu.

Pēc bērnu svētkiem nometnē vēl palika 56 bērni. E. E.

Godalgos koŗus

5. ASV Vispārējo dziesmu svētku rīcības komiteja nolēmusi apbalvot koŗus un citas mūzikālas vienības. Īpašā vērtētājā komisijā ietelp A. Pirktiņa, T. Berkulis un D. Ūdris; tiks vērtēts pēc punktu sistēmas.

Veiksmīgākās vienības iegūs LKA ceļojošo balvu, bet citas saņems organizāciju un labvēļu ziedotās godalgas. Mūzikālās rosmēs dziesmotām vienībām godalgas piešķirs pēc aptaujām, kuŗās būs jāatbild par notikušo koncertu skaitu pašu pilsētās un citos latviešu centros un arī par sarīkojumiem, dziedāšanu dažādos aktos, dievkalpojumu kuplināšanu ar dziesmām un arī par koŗa dalībnieku skaitu, kas piedalās dziesmu svētkos. Jāziņo par dziesmu un kantāšu jauniestudējumiem, repertuāru, piedalīšanos TV un radio raidījumos etc. Rosīgākos koŗus paziņos dziesmu svētkos.

Vēl godalgas piešķirs par tautas tērpiem, to pareizu izgatavošanu un valkāšanu. Tiks ņemta vērā jaunatnes iesaistīšana koŗos un citās dziesmotās vienībās. Tautas tērpu novērtēšanai izraudzīta sevišķa komisija, kuŗā darbosies Ž. Rudzīte, M. Kreba un A. Brastiņš.

Daļu balvu jau apgādājusi dziesmu svētku rīcības komiteja, bet arī organizācijas un individuāli ziedotāji no ASV un Kanadas tiek lūgti talkā. Par atvēlētām balvām līdz dziesmu svētkiem lūdz ziņot komisijas priekšsēdim T. Berkulim, 6100 Gareau Drive, North Olmsted, Ohio 44070, tālr. (216) 777-0271.

J. E.

BĒGLIS NO BALTIJAS

Pag. nedēļas beigās somu kuģis Antares Botnijas jūras līcī uzņēmis no mazas gumijas laiviņas kādu bēgli no Baltijas valstīm. Tas uzdevies par vācu tautības 26. g. v. Viktoru Šneideru. Viņš esot dzimis Krievijā, bet dzīvojis Lietuvā un arī Latvijā. Viņa vecāki repatriējušies savā laikā uz Vāciju un viņa nolūks esot nokļūt pie tiem. Gumijas laiviņu viņš ieguvis Igaunijā. Bēglis nav varējis uzrādīt nevienu dokumentu, kas apstiprinātu viņa personību. Somu iestādes par bēgli informējušas padomju sūtniecību un pēdējā tūliņ pieprasījusi bēgli sūtīt atpakaļ uz padomiju. Bet tad bēgļa labā iestājies Rietumvācijas sūtnis un pieprasījis viņu pārsūtīt uz Vāciju, jo viņš kā vācietis esot arī Vācijas pavalstnieks. Par notikumu plaši raksta arī Rietumvācijas laikraksti. Somi īsā laikā ir otrreiz novesti nepatīkamā situācijā, jo uz viņu zemes atkal saduŗas Austrumu un Rietumu intereses. **O. F.**

Sidrabene radio raidījumā

Pirmdien, 30. jūlija vakarā, CBC Toronto raidītājs pastāstīja saviem klausītājiem par Sidrabenes latviešu bērnu nometni, ar to iesākot savu raidījumu seriju „Identities" par etnisko grupu bērnu vasaras nometnēm. Raidījuma sagatavošanai CBC darbiniece Barbara Grinberga apmeklēja Sidrabeni, kur intervēja atbildīgo vadītāju mācītāju Ā. Čopu, nometnes komandantu A. Spricenieku un citus atbildīgos darbiniekus, kā arī ieskaņoja skaņu lentē dažas nometnotāju dziedātās dziesmas.

Raidījumā komentātors vispirms paziņoja, ka Sidrabene ir 68 akru liels īpašums Miltonas tuvumā un tas pieder latviešu Sv. Andreja ev. lut. draudzei. Nometne ilgst 6 nedēļas un to īsāku vai ilgāku laiku apmeklē ap 200 bērnu, sākot ar 5 gadu vecumu. Tad raidījumā dzirdēja nometnes komandanta A. Spricenieka balsi, pastāstot, ka nometnē pirmā vietā ir latviešu valoda, ko pārņem no paaudzes uz paaudzi un ko sevišķi ievēro nometnes dzīvē. Bez valodas izkopj apziņu, „ka mēs visi esam politiski bēgļi un Kanada ir labvēlīgi atvērusi mums savas durvis". A. Spricenieks vēl peminēja, ka „mēs ceram atgriezties Latvijā".

Mācītājs Ā. Čops savukārt paskaidroja, ka pilsētas ielās bērni piesavinās ļaunus tikumus, jo vecāki nespēj savus bērnus pienācīgi uzraudzīt. Sidrabenē bērnus audzina kristīgā garā, jo šī ir baznīcas nometne.

Raidījumā bija dzirdamas arī dažas sarunas ar nometnes bērniem un bērnu dziedātās tautasdziesmas, dažas kokļu mūzikas pavadījumā. Mācītājs pastāstīja arī par Sidrabenes brīvdabas baznīcu.

Raidījumu skaņu lentē uzņēma Sidrabenes pārvaldes locekļis B. Upāns. —re.

Labi izdevies baltiešu festivāls

Ņudžersijas mākslas centra vadība piesūtījusi Ņudžersijas baltiešu komitejai pārskatu par 17. jūnijā notikušo baltiešu festivālu. Pievienota arī pateicības vēstule par labo sniegumu un priekšnesumiem. Ņudžersijas ceļu pārvaldes komisārs H. Sasna vēstulē norāda, ka bijis prieks skatīties pirmā baltiešu sarīkojuma priekšnesumus.

Viņš piemin sarīkojuma vadītāja Džeka Stukas vārdus — aizmirsto nāciju tradicijas esot pietiekami ilgi bijušas apslēptas. Ņudžersijas iedzīvotāji no priekšnesumiem esot daudz ieguvuši un cerot, ka nākamā gadā šo pasākumu turpinās.

Ar sarīkojumu baltieši bagātīgi nodemonstrēja savu etnisko mantojumu un tā krāsainību. Tas bija jauns un vērtīgs pienesums etnisko grupu festivālu serijā Mākslas centrā. Komiteja saņēmusi daudz vēstuļu no atsevišķiem amerikāņiem, arī no vairākiem Ņudžersijas likumdošanas iestādes deputātiem, kuŗās rakstītāji izteic sajūsmu par redzēto un dzirdēto.

Materiālā ziņā baltiešu festivāls deva Mākslas centram labu atlikumu. Atlikums no etnisko grupu festivāliem ieskaitīts īpašā fondā, no kuŗa Mākslas centrs dod vērtīgas brīvizrādes skolniekiem, kaŗa invalidiem, pensionāriem un neredzīgajiem. Vasaras sezonā tādas ir plānotas 32. Neieskaitot programmas izpildītājus, goda viesus un preses ļaudis, pavisam pārdotas 2845 ieejas kartes, ieņemot 10072 dol. Baltiešu festivāla atbalstītāju akcija devusi 945,50 dol., kas kopā ar pārdotām programmām dod pāri par 11.000 dol.

Programmas izpildītājiem izdots 3600 dol. un techniskajam personālam, vietu ierādītājiem, auto mašīnu novietošanas un satiksmes kārtotājiem, policijai, sludinājumiem un skrejlapām ap 4000 dol. Izdevumi kopā 7600 dol., atlikums vismaz 3400 dol.

Kopvērtējumā Ņudžersijas baltieši var būt apmierināti ar panākto. Baltijas valstu vārdi, tautas un to problēmas ilgu laiku bija minētas Ņudžersijas presē un televīzijā. Nekad vēl par baltiešiem nebija tik daudz runāts. Mēs, baltieši, parādījām, ka viena no mazākajām etniskajām grupām Ņudžersijā nedzīvo tikai ierāvusies sevī, bet ka Baltijas tautām ir garīgo mantu pūrā augstas kultūras vērtības un senas tradicijas, ka esam kaut ko devuši Ņudžersijas sabiedrībai. Baltiešus gaida atkal atgriežamies uz Mākslas centra skatuves arī nākamajā gadā.

Nav tomēr tā, ka visa peļņa būtu aizgājusi Mākslas centra fonda kasē vien. Pašu baltiešu guvums ir 3600 dol., katrai tautībai pa 1200 dol. programmas izpildītājiem, un par iepriekš pārdotām ieejas kartēm baltiešu organizācijas, kas piedalījās karšu pārdošanā, paturējušas 1838 dol, kopā 5438 dol. E. Donis

JAUNĀS TELPĀS

Viens no Toronto latviešu veikaliem Broadview Delicatessen, kuŗa īpašniece ir Ausma Miķelsone, pārcēlies uz jaunām, plašākām telpām: 141 Danforth Ave. Tā ir trīs stāvu māja, kuŗu tagad savā īpašumā ieguvuši Ausma un Jānis Miķelsoni. Veikals apkalpo ne vien plašu latviešu patērētāju saimi, bet ir arī iecienīta iepirkšanās vieta pārējai publikai. Veikalu jaunās un plašākās telpās 26. jūlijā ar „sālsmaizi" sveica daudz labvēļu un draugu, vēlot spožas sekmes arī nākotnē. O. K.

ASV Austrumkrasta vasaras vidusskolā DV Ņujorkas apvienības priekšnieks K. Kitners pasniedz karogu skolas direktoram A. Liepkalnam.

Rosigs darbs Beverīnā

ASV Austrumkrasta vasaras vidusskolā Beverīnā pie Kvekertaunas mācās 33 audzēkņi — 18 meitenes un 15 zēni, no tiem sagatavošanas klasē 18 audzēkņu. Katrai klasei dienā ir 7 mācības stundas, kuŗās māca Latvijas vēsturi, ģeografiju, latviešu valodu, dziedāšanu un ticības mācību. Katrs audzēknis var izvēlēties arī attiecīgu interešu grupu, darbojoties mūzikas un vokālā grupā (vad. Andrejs Jansons), podniecības (Fr. Jansons), drāmaturģijas (V. Baltiņa), žurnālistikas (Ed. Avots) un tautiskā mantojuma grupā (V. Štrausa). Sporta nodarbības ir peldēšana, volejbols, kājbumba, skriešana un vingrošana.

Pirmo audzēkņu priekšnesumu vakaru 14. jūlijā bija sagatavojis mūzikas skolotājs Andrejs Jansons. Ievadam skolotāja V. Baltiņa referēja par dziedāšanu, kam sekoja audzēkņu koklētāju grupas koklēšana, ansambļa dziedāšana, solo, dueti un trio. 21. jūlijā notika filmas Mēs, latvieši brīvajā pasaulē izrāde.

Saruņā ar skolas direktoru A. Liepkalnu, pēdējais zsacījās, ka skola bauda pietiekamu sabiedrības atbalstu un tās pastāvēšana šai mācību gadā nodrošināta. Tāpat direktors labvēlīgi atsaucās par audzēkņiem, vērojot viņu interesi mācības. Skolas ideja attaisnojusies un dod pamatu plānot darbu otram mācību gadam.

Skolai ir arī pašai savs žurnāls Beverīnas zobens, ko izdod rotatora technikā. 22. jūlijā skolas audzēkņi un audzinātāji apmeklēja latviešu baptistu dievkalpojumu Bukskauntijas baznīcā, ko vadīja māc. Fr. Čukurs. Pēc dievkalpojuma draudzes darbinieces bija sagādājušas visiem kopējas pusdienas. Ž. Ribenieks

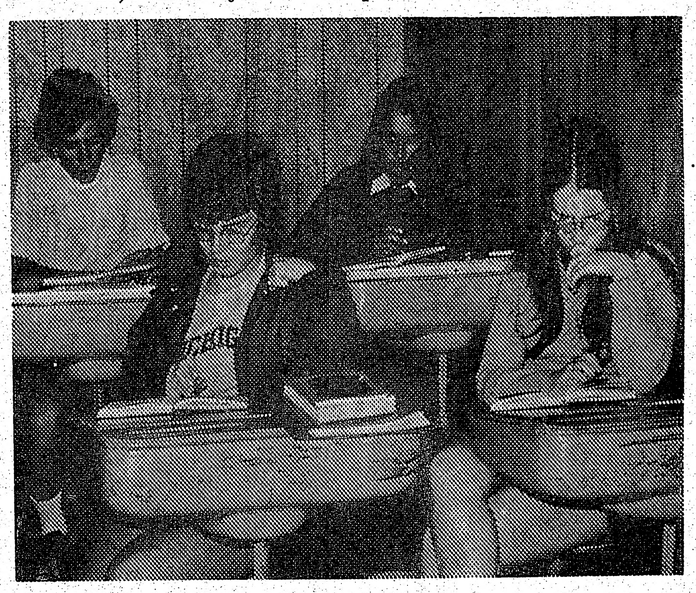

Mācību stunda ASV Austrumkrasta vidusskolā.

PATEICĪBA

Izsakām sirsnīgu pateicību par ziedotām mantām š. g. Jaunatnes un Draudzības dienu loterijai:

DV Kanadā, H. Jaunzemei, firmām Kalupe, Lotus, Venus, Toronto un Hamiltonas latv. b-bai un Jaunatnes pulc. Rota un vietējām tautietēm — A. Andžānei, A. Barkanei, M. Bukultai, A. Celmai, E. Dukulei, E. Grinbergai, E. Liepiņai, M. Strautniecei, L. L. Šteinbachai, A. Timšānei, M. Treierei, N. Vītolai un Simcoe Glass īpašniekam I. Brūklim.

Rīcības komiteja

Ģimeņu apvienošanas komitejas aicinājums

Komiteja ģimeņu apvienošanai PSRS, ASV un Kanadā apellē pie mūsu lasītājiem, lai tie raksta vēstules ASV kongresa locekļiem Vilburam Millam un senātoram Henrijam Džeksonam, kā arī pārējiem ASV senātoriem un kongresa locekļiem, mudinot balsot pret katru likumu, kas piešķir Pad. savienībai „Izcilas nācijas" stāvokli līdz laikam, kamēr Pad. savienība garantēs brīvu emigrāciju un atļaus apciemot radus.

Komiteja brīdina, ka šī ir pēdējā iespēja pārliecināt Pad. savienību, ka brīvākas izceļošanas iespējas ir svarīgas pašreizējo attieksmju uzlabošanai. Komiteja arī acina negaidīt uz kaimiņiem vai piederīgiem, bet rakstīt tūlīt, lai visas vēstules nonāktu senātoru un kongresa locekļu rokās vienā laika posmā, jo bagātīga pasta sūtījumu saņemšana ir nozīmīga. Rakstait tūlīt, ja vēlaties palīdzēt draugiem un piederīgiem. Komiteja secina, ka ir tūkstošiem cilvēku, kas ieinteresēti, lai viņu draugi un piederīgie Pad. savienībā apmeklētu viņus Savienotajās Valstīs un Kanadā. Šinīs laikos neaktīvitāte ir kļuvusi par sērgu.

Tālākai informācijai rakstīt: Committee for Reuniting Families within the USSR, ASV and Canada, Suite 1219, 1411 Walnut Street, Piladelphia, Pa. 19102.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

4. augustā, pl. 7.00 vak. gadskārtējā Rudzu puķu balle Mežciemā.

No 3. — 6. augustam bērnu svētki Saulainē.

11. aug. — plkst. 7 vak. skautu un gaidu draugu komitejas sarīkojums Tālavā — sadraudzības vakars ar priekšnesumiem un deju. Sporta nodarbības.

12. aug. — plkst. 11 no rīta skautu un gaidu vecāku un labvēļu apspriede Tālavā.

13. oktobrī DV Toronto nod. 23. gada svētku sarīkojums.

31. dec. — DV Toronto nodaļas Jaungada sagaidīšana.

1974. g. — 2. febr. DV Toronto nod. Masku balle.

HAMILTONĀ

25. augustā pl. 9. no rīta sāksies Kanadas DV meistarsacīkstes šaušanā ar mazkalibra šautenēm HLMMK īpašumā Lielupē uz Grand River upes krasta pie Jorkas. Pēc sacīkstēm apbalvošana un saviesīgs vakars. Pieteikšanās sacīkstēs uz vietas.

15. septembrī pl. 9.00 no rīta notiks Lielupē draudzības sacīkstes šaušanā ar mazkalibra šautenēm starp ASV un Kanadas DV izlases šāvējiem.

SV. KATRĪNAS

8. septembrī — plkst. 9 no rīta Sv. Katrīnu LMMK rīko eksternās māla baložu un mazkalibra šaušanas sacensības St. Catharines Gun Club šautuvē. Pēc sacensībām, plkst. 8 vakarā notiks uzvarētāju apbalvošana un saviesīga dzīve 101 Garnet ielā (Immaculate Conception Centre). Visi laipni ielūgti.

LATVIEŠU APRIŅĶIS

11. aug. DV Druvas un Bramptonas nodaļa rīko šaušanas sacīkstes, pēc tam zaļumballe Kalniņu saimniecībā.

29. septembrī pl. 7.30 vakarā Šelburnā, Community Center telpās Latviešu Lauksaimniecības Biedrības 15 gadu darbības jubilejas un Pļaujas svētku sarīkojums ar svētbrīdi, koncertu, vakariņām un deju.

Ar okupēto Latviju mūs vieno tikai valoda

ANŠLAVA EGLĪŠA NEPARPROTAMA ATBILDE VISIEM KULTŪRAS SAKARNIEKIEM

Eiropas latviešu jaunatnes apvienības rēgulārā izdevumā — ELJAs Informācija — jaunākajā 66. n-rā ievietota gaŗāka intervija jautājumu un atbilžu veidā ar rakstnieku Anšlavu Eglīti. Intervija dod nepārprotamu atbildi visiem tiem trimdā dzīvojošiem latviešiem, kas vēl joprojām domā par kādu kultūras sakaru iespēju ar okupēto dzimteni, par ko it sevišķi runā daļa no mūsu jaunās paaudzes. Sniedzam šo interviju mūsu laikraksta lasītājiem veidā, kāda tā parādījās ELJAs Informācijas izdevumā.

EI: Kādi ir Jūsu mākslinieciskie paraugi?

Eglītis: Par paraugiem var runāt tikai jaunībā. Manā vecumā rakstniekam jāmēģina iztikt bez tiem.

EI: Jūs dzīvojat trimdā. Par cik Jūs, trimdā dzīvodams, uzskatāt sevi par latvisku rakstnieku?

Eglītis: 100%.

EI: Ko Jūs apmierinat ar savu literāro darbu? Sevi? Latviešus? Kādus latviešus? Trimdas latviešus?

Eglītis: Vai rakstnieks ar savu literāro darbu spēj kādu „apmierināt", vispār ir diskutējams jautājums. Savus darbus esmu domājis visiem, kas prot latviski.

EI: Kā Jūs redzat savu darbu attiecībā uz Latvijas latviešiem?

Eglītis: Gluži tādās pat attiecībās kā pret visiem pārējiem latviešiem un latviešu valodas pratējiem.

EI: Kā Jūs to domājat — vai trimdas latviešu rakstniekam būtu jāizpilda funkcija, kas atbilst trimdas situācijai? Un ja viņam ir jāizpilda šāda funkcija: kāda šī funkcija varētu būt?

Eglītis: Trimdas latviešu rakstnieku „funkcija", vai vismaz viena no funkcijām ir runāt par lietām, kuŗas okupētās Latvijas rakstniekiem aizliegts kustināt.

EI: Par cik, Jūs domājat, var runāt par vienu latviešu kultūru kā šeit, tā arī Latvijā?

Eglītis: Par tik, par cik tā saistās ar latviešu valodu.

EI: Vai trimdas kultūra ir uzskatāma par Latvijas brīvvalsts kultūras turpinājumu? Ja tā ir: kādas iezīmes liecina par to?

Eglītis: Latviešu kultūra var būt tikai brīvvalsts kultūras turpinājums kā trimdā, tā arī okupētajā Latvijā. Suverēna brīvvalsts, garīga un fiziska patstāvība ir ideāli, pēc kā cenšas visas kultūras. Okupētajā Latvijā šīs tieksmes policejiski apspiež. Tur latvieši atrodas „būrī", bet caur stieņiem viņi saskata brīvības ideālus. Tas, kaut nepieciešamības dēļ, aizplīvuroti, joprojām izpaužas, piem., okupētās Latvijas dzejā. Lepnās atmiņas par brīvvalsti neizskaudīs nekāda propaganda.

EI: Ja trimdas latviešu kultūra ir brīvvalsts kultūras turpinājums — par cik tā ir šodien vēl autentiska, ja ievēro, ka pastāv Padomju Latvijas kultūra?

Eglītis: Padomju kultūra latviešiem ir varmācīgi uzmaukti, nepiederīgi krievu kankari, kàs sairs un nokritīs — ja vien tauta pastāvēs un neiznīks ru-

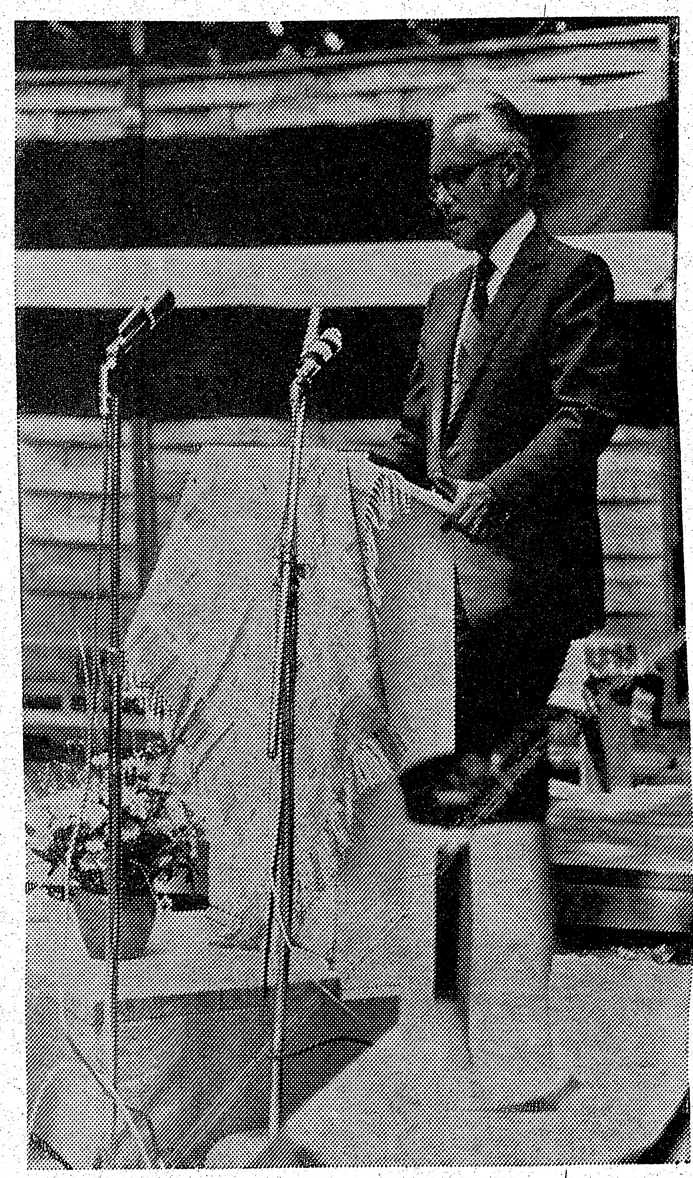

ASV Austrumkrasta vasaras vidusskolas administrātors A. Vatvars uzrunā skolas atklāšanas akta dalībniekus. Skolā pašlaik mācās 33 audzēkņi — 18 meitenes un 15 zēni.

sifikācijas iespaidos. Latvju tauta ir jau pārcietusi gaŗus nebrīvības periodus. Tīrīšanas procesu var novērot, salīdzinot ar 50-to un 60-to gadu dzeju okupētajā Latvijā. Veikts liels solis uz nacionāli latvisko pusi. Kur palikušas kvēlās odas, kuŗas krievu ordeņu un titulu kārotāji koklēja Staļinam? Paši autori no tām kautrējas un vairs nepārspiež savos kopotos rakstos. Tas pats notiks ar odām Ļeņinam u.c. krieviskām būšanām, kuŗas „ordeņu nesēji" koklē tagad — kļūdami tautai par apsmieklu.

EI: Par ko Jūs uzskatat sevi (pirmā kārtā) — par romānu rakstnieku vai par drāmatiķi?

Eglītis: Par romānu rakstnieku.

EI: Kā Jūs definētu atšķirību prozas un drāmas starpā (kas Jūs pamudina vienā gadījumā rakstīt prozu un citā gadījumā atkal drāmu?)

Eglītis: Drāma ir „pielietojama māksla", kuŗai pašai par sevi (bez teātŗa) grūti eksistēt. Rakstīt lugas mani pa laikam pamudinājuši latviešu režisori, kam bija uznācis „lugu trūkums". Tā tas bija ar manu pirmo un arī pēdējo lugu.

EI: Kā Jūs novērtējat Padomju Latvijas teātŗi? Kādas ir tā galvenās iezīmes, un kādā virzienā tās attīstās?

Eglītis: Okupētās Latvijas teātŗa izrādes neesmu redzējis kopš 1941. g., tāpēc nevaru spriest par teātŗa tagadējo stāvokli. Jābažījas tomēr, ka latviešus būs iespaidojis un bremzējis krievu teātris, kas ar savu konservātīvo, novecoto Staņislavska sistēmu un vispārējo sociālistisko reakcionārību turas ap 30 gadus iepakaļ Rietumu teātŗa attīstībai. To pieredzējām jau 1940. g., kad iesūtītie krievu teātrinieki sāka „uzlabot" Rīgas Nacionālās operas izrādes (Baņutu). Apmēram tādu pašu atpalicību redzam arī krievu filmās un krievu teātŗa viesizrādēs Rietumos.

EI: Kā Jūs novērtējat trimdas teātri un tā attīstības iespējas?

Eglītis: Par spīti snobiskajam kalambūram, ka trimdas latviešu teātris miris, tas joprojām eksistē, savu iespēju robežās attīstās un iet laika garam līdz. Vairāk nekā 1000 nospēlētu, daudzmaz rūpīgi sagatavotu izrāžu jau nevar tik viegli norakstīt zaudējumos.

EI: Vai Jūs varat iedomāties, ka latviešiem varētu būt politisks teātris (kā, piem., vāciešiem Brechta tradicija?)

Eglītis: Ja būs politiskas lugas, būs arī politisks teātris. Mākslas kvalitātei ar politisku tematiku nav nekāda sakara.

EI: Kādas ir latviešu teātŗa tradicijas?

Eglītis: Nacionālā teātŗa blaumaniskais reālisms un Dailes teātŗa smiļģiski stilizētais teātrālisms, kas trimdas teātŗa labākajās izrādēs dažkārt krustojas.

EI: Jūs savā laikā definējāt socreālismu šādi: attēlot socreālistiski to, kā nav. Vai Jūs šo prātulu nevarētu izskaidrot mazliet tuvāk?

Eglītis: Sociālistiskajam reālismam pirmām kārtām jābalsta padomju imperijas režīms. Tam jātēlo laimīgās padomju dzīves pārpilnība. Tādas nav, jo padomju zemēs, kā ikvienam zināms, dzīves standarts daudz zemāks nekā kapitālistiskajās valstīs. Socreālisms prasa tēlot „jauno padomju cilvēku" kā darba entuziasma pārvarētu, nesavtīgu, taisnīgu citu ļaužu aplaimotāju un saulvedi. Arī tāda nav. Patiesībā jaunais padomju cilvēks, kādu to iepazīnām līdz ar Latvijas okupāciju ir — ja krievs — tad čekists, šovinists, varmāka un okupants — ja latvietis — tad ziņotājs, glaimotājs un katru lepnumu pazaudējis iztaponis. „Diskrepance" prasību un reālitātes starpā piešķir socreālismam īpatnēji komisku zinātniskās (vai nezinātniskās) fikcijas raksturu un izraisa arī milzīgo teorētisko un kritisko rakstu pārpilnību, kas pārpludina padomju presi un apgādus un kas ar Marksa un Ļeņina „dialektiku" pūlas pierādīt, ka rakstnieks ir visbrīvāks tad, kad paklausa partijas norādēm. Tas ir savā ziņā amizants apstāklis, kas, šķiet, brīžam uzjautrina arī pašus (apdāvinātākos) padomju rakstītājus.

EI: Ja Jūs uzskatāt sevi par latvisku rakstnieku — vai Jūs nedomājat, ka Jūsu vieta ir Latvija?

Eglītis: Latviešu rakstnieka vieta ir visur, kur atrodas latvieši.

EI: Eglīša kungs, paldies par šo sarunu.

Piedegušais . . .

(Turpinājums no 5. lp.)

„Tēv, es tevi izglābšu — tik daudz man iekrāts."

„Nav vajadzīgs. Šī telpa laba diezgan bēdas izbēdāt, kamēr tu ar savu francūzieti amizējies. — Cik ilgi draudzējaties?"

„Šodien paliek mēnesis —"

„Puika, tu esi traks, un tavs skuķis arī!"

„Mums nepatīk ilgas mīlēšanās pirms kāzām."

„Īsa iemīlēšanās ir bīstama. Jūs tikko pazīstat viens otru. Īstā pazīšanās jums sāksies pēc kāzām. Ja tādā karstumā cep, tad plācenis piedeg!"

„Tēv, man vairs nav laika — !"

„Laika tev vairāk nekā gribi atlicināt."

„Bet vārds jātur!"

„Ja viņi par vienu vārda neturēšanu uzpūtīsies, tad nav vērts par Džoannu bēdāt."

„Ko lai saku?"

„Taisnību: aizkavējies tēvu izglābdams no apcietinājuma."

IV

Kad Severīns piezvanīja, Džoanna bija aizkarta par divi lietām. Pirmkārt, viņai nepatika Severīna aizkavēšanās. Otrkārt, māte bija uzzinājusi, ka apcietinātais ir viņas nākamā znota tēvs.

„Viņa sēž guļamistabā un raud," Džoanna bija nobēdājusies. „Nabaga mamma —"

Arī Severīnam bija sadrūmusi balss: „Tēvs grib palikt mājās — būs skāba saderināšanās."

„Lai ir viesības bez taviem vecākiem, bez saderināšanās paziņojuma."

„Tā būs pareizāk. Viesi taču nezina par iecerēto pārsteigumu?"

„Protams, ka nezina! Tādas lietas ielūgumu kartēs neraksta un iepriekš neizpauž."

„Labi, Džoanna. Būšu šovakar parasts cieminš, darba biedrs — bez jebkādas sevišķas nozīmes."

Jaunākās grāmatas

Gen. O. Dankers — No atmiņu pūra	$7.50
A. Dziļums — Kurzemes sirds vēl dzīva	$7.00
Pērla Baka — Austrumu vēji - Rietumu vēji	$5.00
A. Čaks — Matīss kausu bajārs	$6.00
I. Gubiņa — Ziema nāk pretim	$5.50
V. Biļķins — Zemgaliešu brīvības cīņas	$6.50
Teach Yourself Latvian	$3.75
V. Lesiņš — Vajātie, leģ., stāsti un nov.	$6.50
Latviešu trimdas bibliografija 1940, — 1960. II d.	16.80
A. Eglītis — Lielais mēmais	$8.00
P. Jeger - Freimane — Mainīgā dzīve	$6.50
A. Niedra — Sieva, rom.	$5.00
Andr. Eglītis — Audiet mani karogā	$4.00
G. Janovskis — Balsis aiz tumsas, rom.	$7.00
H. Bells — Ar klauna acīm, rom.	$5.00
A. Richtere — Vētru laikā, dzej.	$5.00
Mārtiņa dziesmu grāmata ar notīm	$7.50
Janis Gailis — 30 gleznu krāsainās reprod.	$25.00
A. Voitkus — Sudraba un zelta man nav, rom.	$7.00
L. Tauns — Iesim pie manas mīļās, dzej.	$5.00

DV GRĀMATNĪCĀ

491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5

Pasūtinot pa pastu, lūdzam pieskaitīt 10% no vērtības.

Sva

Atbildot uz Lat
lidu apvienības
atbildes rakst
rikā š.g. 7. jūli
dziem rakstā. n
tomēr vēlreiz
tādi, kā pašā
sabiedrībai v
fakti palikt ne
DV organizā
slēpusi savākto
lidu mītnei. T
DV Mēnešraks
gadā, tāpat sa
daļā trimdas l
Katras mītn
var būt dažāda
žādi ieskati.
rakstā esmu a
tumvācijas v
ka ar Bērzaini
problēma nav
tagad vēl esm
ka LKIA tas
atzinuši, ka ies
event. 100 inva
Bērzainē nav
arī manā raksts
kādēļ tas nav
dien varu teikt
liecības, ka t
vam, tai laik
mēs būtu ko
ku skaitu inva
kas ar laiku
nelaimīgi.
To jau LKI
ka pat sākum
kaŗa invalidu
aizgājuši proj
Bērzaines nep
bet gan citu i
ba, vēlēšanās
dzīves un tml.
tas, Katskiļu
nav nekāds la
mītne atrodas
amputētiem i
rota kā Bērza
šodien dzīvo
cik ierobežotā
jām?
Būvēšanās
zainē neskār
vārtu tuvumā
Dr. Volknora
ves gabals. A
pusē DV va
ģimenes māju
tas atļauju,
zaines jautāj
Ja arī LK
labi domā a
mītni, tad dz
ka tā ir liela
izveidošanu
validi paši il
vot koncentrē
Latvijā rādī
jums, to pie

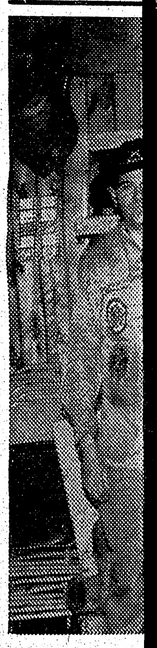

Uzvarētāji
cīkstēs, no
priekšā —

Svarīgs jautājums

Atbildot uz Latviešu karaspēka invalidu apvienības centrālās valdes atbildes rakstu Latvija Amerikā š.g. 7. jūlija numurā, daudziem rakstā minētiem faktiem tomēr vēlreiz jāpieskaras. Citādi, kā pašā rakstā norādīts, sabiedrībai var vismaz daži fakti palikt nezināmi.

DV organizācija nekad nav slēpusi savāktos līdzekļus invalidu mītnei. Tie jau publicēti DV Mēnešraksta 6. nr., 1955. gadā, tāpat savā laikā lielākā daļā trimdas laikrakstos.

Katras mītnes izmantošanai var būt dažādas pieejas un dažādi ieskati. Es vismaz savā rakstā esmu atzinis, ne DV Rietumvācijas valdes uzdevumā, ka ar Bērzaini invalidu mītnes problēma nav atrisināta un arī tagad vēl esmu tādos ieskatos, ka LKIA tas neizdosies. DV ir atzinuši, ka iesākuma ideja par event. 100 invalidu novietošanu Bērzainē nav reālizējusies un arī manā rakstā minēti iemesli, kādēļ tas nav izdevies. Arī šodien varu teikt pēc labākās pārliecības, ka tas, paldies Dievam, tai laikā neizdevās, jo mēs būtu koncentrējuši lielāku skaitu invalidus vienā vietā, kas ar laiku būtu kļuvuši tikai nelaimīgi.

To jau LKIA CV arī atzīst, ka pat sākumā daļa novietoto kaŗa invalidu laika secībā ir aizgājuši projām, un ne jau Bērzaines nepiemērotības dēļ, bet gan citu iemeslu dēļ: darba, vēlēšanās pēc individuālas dzīves un tml. Šai ziņā arī Rotas, Katskiļu kalnos, piemērs nav nekāds labais, jo tāpat šī mītne atrodas kalnos un kāju amputētiem ir tikpat nepiemērota kā Bērzaine. Cik tad Rotā šodien dzīvo invalidu ar kaut cik ierobežotām kustības spējām?

Būvēšanās aizliegums Bērzainē neskāra zemes platību vārtu tuvumā, kur arī atrodas Dr. Volknoram pārdotais apbūves gabals. Arī vēl vārtu iekšpusē DV varēja būvēt nelielu ģimenes māju, jo saņēma pilsētas atļauju, bet tā nebūtu Bērzaines jautājuma atrisinājusi.

Ja arī LKIA rindās daudzi labi domā ar iecerēto invalidu mītni, tad dzīves prakse rāda, ka tā ir liela illūzija par tādas izveidošanu īstā nozīmē, jo invalidi paši ilgstoši nevēlas dzīvot koncentrēti vienā vietā. To Latvijā rādīja Tīnužu gadījums, to pierāda arī Bērzaine. Nesaskaņas, alkohola pārmērības nereti bijušas šādas kopdzīves pavadones. To piedzīvos arī LKIA, mēģinot iekārtot mītni kādā Vācijas nomalē, kur varbūt radīsies iespēja nopirkt vēl lēti zemi un kaut ko uzbūvēt ar pašreizējām Vācijas jau pasakainām būvēšanās cenām. Arī tā ir illūzija, ka paši invalidi kaut ko uzcels. Bērzainē arī pret samaksu reti kad varēja dabūt invalidu darba spēku.

Un kas attiecas uz maniem cīņu biedriem, pret kuŗiem es it kā nostājoties, tad ir visādi cīņu biedri. Par tādiem negribu uzskatīt tos, kas LKIA dibinot demonstrātīvi Memingenas nometnē meta mēslu kastē DV nozīmes, kas LKIA dibinot sauca „nost ar večiem un bābām", bet šodien labprāt uzņem gandrīz katru savās rindās.

Arī pašreiz uzskatu, ka LKIA maldina sabiedrību, jo vāc līdzekļus ar solījumu uzcelt 2—3 stāvu mītni, izbūvētu pagrabu, 40 istabām, zāli — 150 personām, kluba telpas, sporta laukumu, peldbaseinu, kā tas redzams neskaitāmos sludinājumos laikrakstā Latvija un citur.

Kā jau minēju, arī Rota nav invalidu mītne šī vārda pilnā nozīmē, bet vairāk sabiedriska māja, kur notiek sanāksmes, sēdes, kur var atpūsties. Cik invalidiem tā kalpo, zinās pati LKIA labāk par mani. Arī man bija iespēja to apmeklēt 1966. gadā. Arī to neuzcēla invalidi, bet nopirka gatavu ēku un ko palīdzēja tālāk izbūvēt fiziski veseli talcinieki, kādus Vācijā šodien palīgos vairs nedabūt. Amerikā invalidi ir samērā retums, bet Vācijā vēl apmēram 10% no visu latviešu skaita. Ir nepareizi katrus kapus nosaukt par Brāļu kapiem, jo ar Brāļu kapiem saprotam ko citu. Bet tas ir uzskatu un tradiciju jautājums.

Gaidīsim, ko dos LKIA solītā „griba, plānotā darīšana un rīkošanās". Ja tā iecerēto reālizēs, domāju, ka arī DV par to tikai priecāsies, kā to dara par katru labu latviešu sasniegumu.

Personiski domāju, ka laikrakstos vajadzētu padiskutēt invalidu mītnes jautājumu, bet tad gan reālā, ne ideālizētā veidā. Jautājums visiem svarīgs.

A. Bērziņš

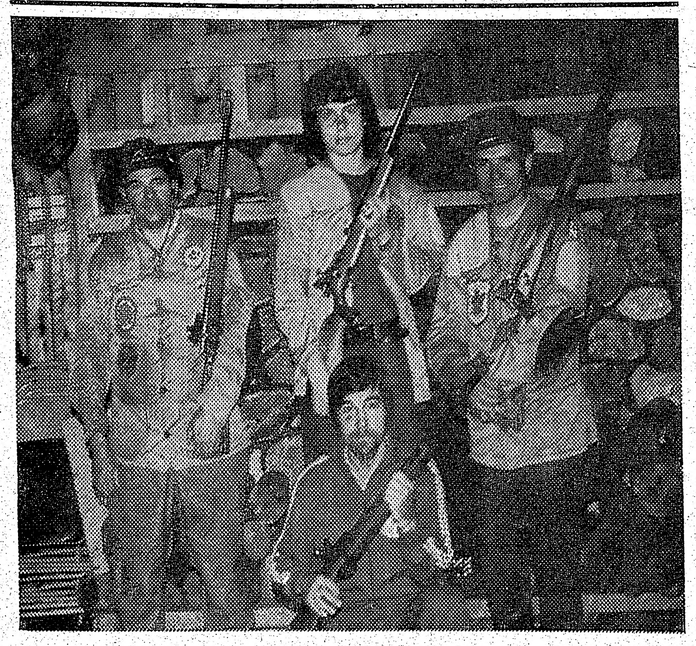

Uzvarētāji Hamiltonas mednieku un makšķernieku kluba sacīkstēs, no kreisās: L. Ozoliņš, J. Rudzroga un V. Krauklis; priekšā — N. Ozoliņš.

DV Toronto nodaļas biedrs

Kārlis Brukšteins

miris 1973. gada 21. jūnijā Toronto.

DAUGAVAS VANAGU KANADĀ BĒRU FONDS

DV Toronto nodaļas vanadze

Vera Birgers

mirusi 1973. gada 6. jūnijā Toronto.

DAUGAVAS VANAGU KANADĀ BĒRU FONDS

JUMS VARBŪT NEKAD NEBŪS VAJADZĪBA, BET IR LABI ZINĀT PAR ŠO IESPĒJU

Mēs esam tikko pabeiguši jaunas kremātorijas ierīkošanu Mount Pleasant kapsētā. Tur ir ļoti iespaidīga kapliča ar ērģelēm, piemērota pārpelnošanas ceremonijai vai baznīcas dievkalpojumam. Ja jūs vēlētos tuvāku informāciju par jauno kremātoriju vai tikai par pārpelnošanu vispār, zvaniet 485-8883.

Toronto General Burying Grounds ir bezpeļņas sabiedrība, kas jau 150 gadu ir visiem palīdzējusi izkārtot respektējamu apbedīšanu.

Mūsu pārziņā visā Toronto lielpilsētā (Metro) ir 6 kapsētas un 3 krematorijas.

Toronto General Burying Grounds
1643 Yonge St., Toronto—485-9171

Mēs darbojamies bez aģentiem.

Latvieši uzvar

Jau vairākus gadus Hamiltonas mednieku un makšķernieku kluba mazkalibra šāvēji N. Ozoliņa vadībā ar respektējamiem panākumiem piedalās šaušanas sacensībās visas Kanadas mērogā. Sacensības rīko un vada Kanadas šaušanas sporta apvienība un tajās piedalās daudz kanadiešu klubu. Šāgada rīkotās komandu sacensībās, šaujot ar mazkalibra sporta šautenēm guļus no rokas, Hamiltonas mednieku un makšķernieku kluba komanda izcīnīja 1. vietu visas Kanadas mērogā, no 2400 iespējamiem punktiem iegūstot 2397 punktus. Komandā piedalījās kapt. N. Ozoliņš (600 p. un 50 centra trāpījumi). V. Krauklis (599 — 53), L. Ozoliņš (599 — 49) un J. Rudzroga (599 — 49). Šaujot no trīs stāvokļiem, komandā piedaloties N. Ozoliņam, L. Ozoliņam, J. Rudzrogam un Z. Upītem, bija jāsamierinās ar 2. vietu, jo 1. vietu ar nedaudz punktu pārsvaru ieguva iepriekšējo gadu meistars — Calgary Rifle & Rev. klubs, kas skaitās viens no labākiem mazkalibra sporta klubiem Kanadā.

N. O.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ

125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $21.—
☐ 6 mēnešiem $11.50
☐ 3 mēnešiem $ 6.—

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese: .....

.....

Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda.

J. Ezergailis

Simt gados...

(Nobeigums)

Sākās raženie Latvijas valsts patstāvības gadi. Kārtējie 6. Vispārējie dziesmu svētki notika tikai 1926. g. no 19. līdz 21. jūnijam. Dziesmu svētku rīcības komitejā prof. J. Vītolu izraudzīja par prezidija priekšsēdi, komponistu J. Zālīti — sekretāru un vēl divus vicepriekšsēžus. Par virsdiriģentiem izraudzīja T. Reiteru un P. Jozuusu. Savus darbus diriģēja Alfr. Kalniņš un E. Melngailis, bet goda diriģenti prof. J. Vītols, P. Jurjāns un E. Vīgners. Jau 1924. g. pieteicās 215 koŗi ar 10.000 dziedātājiem, bet vēlāk vairāki koŗi atkrita grūtās programmas dēļ. Svētkos piedalījās 158 koŗi ar 6500 dziedātājiem un aptuveni 40.000 klausītājiem, starp kuŗiem bija daudz ārzemju viesu, kādēļ svētkiem bez kultūrālās nozīmes bija arī politiskā nozīme.

7. Vispārējos dziesmu svētkus organizējot pasauli skāra politiski notikumi un lielā saimnieciskā krize. Arī starp pašiem svētku rīkotājiem radās lielas nesaskaņas 6. Vispārējo svētku 85.000 latu atlikuma sadalīšanas dēļ. Prof. J. Vītola noorganizētā Dziesmu svētku biedrība savās rokās pārņēma svētku rīkošanu, un 7. Vispārējo dziesmu svētku organizēšana varēja sākties ar pilnu jaudu. Tie notika 1931. g. no 20.—22. jūnijam. Piedalījās 285 koŗi ar 12.460 dziedātājiem. Tie bija vieni no visskaistākajiem un vissirsnīgākajiem dziesmu svētkiem. Tos atklāja valsts prezidents Alberts Kviesis ar īsu, bet pravietisku un tālredzīgu runu.

Tikai pēc diviem gadiem sekoja 8. Vispārējie dziesmu svētki, 1. Vispārējo svētku sešdesmit gadus atceroties. Bija aicināti tikai Rīgas un tuvākās apkārtnes koŗi, tikai dziesmu gars nebija apturams: pieteicās 263 koŗi ar 12.084 dziedātājiem, pieteicās arī koŗi no ārzemēm. Apmeklētāju skaits gan bija stipri sarucis — tikai divi apmeklētāji uz vienu koristu.

9. Vispārējos dziesmu svētkus gan rīkoja arī it kā Dziesmu svētku biedrība, bet patiesībā tas bija nacionālās valdības oficiāls sarīkojums, un tika gādāts, lai tie būtu visgrandiozākie.

To rāda Kārļa Ulmaņa gaŗā runa. Mūsu mūzikas lielmeistars prof. J. Vītols ar savu Dziesmu svētku biedrību palika it kā ēnā. Bet tie bija arī pēdējie mūsu brīvvalsts svētki, ja neskaita 1940. g. 16. jūn. Latgales novada dziesmu svētkus. Tā bija „gulbja dziesma" bijušiem dziesmu svētkiem dzimtenē un arī Latvijas valstij.

Tuvojoties komūnisma briesmām, tauta sāka bēgļu gaitas, bet dziesma gāja līdz. Vācijas nometnēs organizējās koŗi, tika rīkoti arī dziesmu svētki Libekā, Fišbachā, Eslingenā, Eichštatē un citur. Šīs apceres autoram nācās tuvāk vērot dziesmu dienas Ansbachā, kur skaisti un jauki skanēja latviešu dziesmas Pils parkā. Notika arī mākslas un etnografiskā izstāde.

„Nometņu laikiem beidzoties, latvietis meklēja apmešanos svešās zemēs, starp svešiem ļaudīm. Dibinājās atkal koŗi ASV, Kanadā, Austrālijā, Zviedrijā un citur. Čikagā notika 1. ASV Vispārējo latviešu dziesmu svētki. Dziesma vienoja svešumā izklīdušo tautu. 1958. g. Ņujorkā sekoja 2. ASV Vispārējie dziesmu svētki, bet tie nebija vienīgie, rietumu krastā organizējās atsevišķi dziesmu svētki.

3. ASV dziesmu svētkos Klīvlandē atcerējāmies 1. Vispārējo dziesmu svētku 90 gadus un mūsu mūzikas vecmeistara prof. J. Vītola simto dzimšanas dienu. 4. ASV dziesmu svētkus rīkoja, lai atzīmētu Latvijas valsts dibināšanas 50. gadskārtu.

Tagad, pēc simt gadiem, atceroties Pirmos Vispārējos dziesmu svētkus Rīgā, rodas smagas pārdomas. Toreiz gan mums nebija savas politiskas patstāvības, bet bija sava zeme ar savu spēku un svētību. Zemnieku patriarchālajās sētās auga tautas garīgais un fiziskais spēks. Tagad mums ir palikusi tikai dziesma, kuŗa skan diezgan skumji, atceroties svētku simtgadi un dzimteni. Klīvlandes tautieši laikam nebija diezcik priecīgi rīkot 5. ASV Vispārējos dziesmu svētkus, jo jutās paguruši no divu iepriekšējo svētku rīkošanas.

Pamazām, pievienojoties arī citām organizācijām izveidojās dziesmu svētku padome priekšsēža A. Piterāna vadībā. Tika izraudzīta arī rīcības komiteja.

Daudz pārdzīvojusi latviešu tauta, kamēr bez dzimtenes palikušie latvieši ir sākuši pulcēties Klīvlandes pilsētā — kur esam spiesti atcerēties dziesmu svētku simtgadi.

Ja esat nodomājis iegādāties jaunu automašīnu, tad

iegriezieties pie firmas

Courtesy Chevrolet-Oldsmobile Ltd.

2749 Lake Shore Blvd. W., Toronto

Tālr. 255-9151

Pārstāvis ULDIS CIEMGALIS

LATVIEŠU NAMS

491 College St., Toronto

IZĪRĒ TELPAS

sarīkojumiem viesībām klāj viesību galdus

Tel. 922-2931

LĒTI PĀRDODAMI

dažādu novadu tautas tērpi.

Zvanīt Toronto 535-3725

A. Eglītis — TV RENTALS

17" — $ 8 mēnesī
21" — $ 9 mēnesī
23" — $10 mēnesī

161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

PĀRDODAMS

jauns, nelietots (Moffat-Gormet) elektriskais 30" pavards, zaļā krāsā.

Informācijai

zvanīt Toronto 787-3988

Ja esat nodomājuši iegādāties

JAUNU AUTOMAŠĪNU

apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS

Chevrolet - Chevelle - Camaro

Oldsmobile - Chevy II - Vega

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi

HANS PLAUDE Tālr. HO 6-11312

Robertson Motors Ltd.

1555 Danforth Av., Toronto 6.

Skaistās 1000 Salās

5 min. no pilsētas. Makšķernieku paradīze.

Istabas ar pilnu pansiju.
VASARNĪCAS AR 2—3 GUĻAMISTABĀM
Laivas, motori un ūdens slēpošana.
Rakstīt K. KALNIŅŠ,
P.O. Box 192, Gananoque, Ontario, Canada
Zvanīt 382-4269 AREA Code 613

Laikraksta
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā,
491 College St.,
kā arī LA spiestuvē,
125 Broadview Ave.

Lielā iela Liepājā, ar skatu uz austrumiem. Pa labi Trīsvienības baznīca. Pa kreisi sagrauto ēku vietā tagad sakuplojuši lieli koki, tāpat labajā pusē. Satiksmi joprojām uztur ielu dzelzceļš, pirmais cara laika Krievijā. (Skat. rakstu 4. lp.)

Sarkanās šūniņas Rietumvācijā

Universitāšu un studentu vārds caurmēra pilsonim asociējas ar sacelšanos, streikiem, jauniešiem, kas ģērbušies saplēstās vai caurās džīnās, garmataini, bārdaini, nekopti, niķeļa acenēm uz deguna. Ir bijušas reizes, kad arī Kanadas laikraksti ziņojuši par izdemolētām universitātes telpām, tomēr daudz vairāk sev pievērsuši uzmanību ASV studenti savas revolūcionārās darbības dēļ. Būtu netaisni visiem studentiem pieiet ar to pašu mērauklu. No kopuma izceļas skaļie, ar piedauzīgo izturēšanos, tie uzspiež savu gribu pārējiem, bet lielāko daļu, kas klusē, nepiedalās politiskās sanāksmēs, mēs it kā neredzam.

Līdzīga aina ir arī šolaiku Rietumvācijas universitātēs. No 410.000 studentiem 161 universitātē tikai 5 proc. pieder pie politiskām organizācijām, viņi sasauc sapulces, kuŗās apolitiskie vai labā spārna piekritēji neierodas, pieņem lēmumus, demonstrē. Kāpēc vairākums klusē? Ar aktīvu līdzdalību viņi svaru kausam varētu likt nosvērties uz otru pusi.

Tāpat kā mūsu studentiem tieksme atrauties no tēva mājas, izvēloties studijām citas pilsētas universitāti, arī Vācijā ik no 100 tikai 16 dzīvo pie vecākiem, vairums savos dzīvokļos, citi studentu mītnēs vai par apakšīrniekiem. Mums ir priekšstats par bezbēdīgu vācu studentu ar dažādām pārgalvībām, dzirkstošu bezbēdību un jautrību. Tie laiki sen zuduši, pirms apmēram divām paaudzēm. Prātā nāk vecie stāsti par universitāšu pilsētu karceriem, kur studenti ielikti dažādu pārkāpumu dēļ. Labi zīmētāji tur uz sienām atstājuši savus pašportretus vai draugu attēlus, savu korporāciju emblēmas — cirkeli, vapeni, sentences grieķu, latīņu vai vācu valodā. Pat griesti noklāti zīmējumiem. Šinīs laikos Heidelbergas universitātes sienas grezno pavisam cita veida emblēmas un saukļi: sirpis un āmurs, pacelta dūre, saukļi — uz priekšu cīņā par strādnieku šķiras un tautas tiesībām! Uz priekšu cīņā par sociālismu!

Kreisie politiskie nogrupējumi ir dažādi, tanīs piedalās arī studentes. Sanāksmēs meiteņu tonis vēl fanātiskāks nekā zēniem. Ar jautājumiem un atbildēm tiek nostiprināta studentu politiskā pārliecība. Uz jautājumu, kas ir šolaiku lielākais marksists, atbilde — Mao. Brants esot tautas ienaidnieks, viņi paši šimbrīžam kapitālstu rokaspuiši.

Kāpēc gan vairums sevi pakļauj mazākumam? Klusētāji neprasa universitātē nekādas reformas, viņi paši cenšas labi mācīties, ātrāk dabūt savu gradu un ieiet dzīvē. Lēš, ka Minchenē esot ap 113 dažādu organizāciju, 24 korporācijas, 33 katoļu organizācijas, 9 akadēmiskās novadniecības u.t.t. Pa visiem kopā šis skaits ir 2000, kas varētu dot lielu pretsvaru kreisajam novirzienam Dīvainā kārtā komūnistu studentu savienībā iestājas augstāko ierēdņu dēli. Zināma daļa ir cieši pārliecināti komūnisti, bet lielākā daļa tikai līdzskrējēji, kas to uzskata par „modi". Ir vispārējs ieskats, ka intelligence Vācijā ir kreisi noskaņota.

Pēc izskata, salīdzinot Vācijas studentus ar šī kontinenta studentiem, ir neiedomājama starpība. Kopaina — tie visumā ir tīri un kārtīga izskata jaunieši, tikai zināmie 5 proc. savu atšķirību parāda arī ārēji. — Jaunās vēsmas, kas caurstrāvojušas universitāti, ir arī ar savu pozitīvu nozīmi, daudz vērtību bijis jāpārvērtē tiešajos mācību paņēmienos. Dīvainā kārtā progresīvā mācību ievirze atgriežas atpakaļ pie senā Humbolta ideāla — studijām jādod vispārīgā izglītība, pretēji šaurajai speciālizēšanās tendencei.

E. E.

Latviešu panākumi lopkopībā

Lauksaimniecības žurnāla United News jūnija/jūlija izdevumā divas lappuses aprakstā ar vairākiem foto attēliem veltītas Margaritas un Rūdolfa Zariņu lauksaimniecībai Kaningtonā, Ont. Rakstā uzsvērts, ka abi latvieši, agrāk nebūdami lauksaimnieki, tagad apsaimniekojot nelielo farmu un ar savu Holšteinas sugaslopu ganāmpulku sasnieguši caurmēra izslaukumā 20.498 märc. piena gadā, kas iegūts no 28 govīm 305 dienās, ar 717 märc. piena tauku un 3.5 caurmēra tauku procentu, govis slaucot divreiz dienā. Šis ir pirmais ganāmpulks Kanadā ar šādu rekordskaitli.

Zariņu saimniecībā ir pavisam reģistrēti 100 sugaslopu — slaucamās govis, teles un teliņi. 100 akru lielo farmu apsaimnieko tikai Rūdolfs un Margita Zariņi, jo neviena cita palīga no ārpuses viņiem nav. Viņu vecākais dēls Raimonds izstudējis par ortopedistu-chirurgu un strādā Toronto, vidējais dēls Ēriks studē medicīnu Toronto universitātē, bet jaunākais dēls Ralfs mācās vidusskolā. Vienīgā meita Nellija beigusi Toronto universitāti ar B.Sc. gradu un strādā par medicīnisko māsu birojā (Public Health) Ošavā.

Zariņi no Latvijas devušies bēgļu gaitās uz Zviedriju, kur pirms pārcelšanās uz Kanadu nodzīvojuši trīs gadus. Kanadā lauksaimniecībā sākuši darboties pirms apm. 15 gadiem ar piena lopu audzēšanu. Margarita Zariņa, kaut gan studējusi Latvijas universitātē klasiskās valodas, tagad savam ganāmpulkam pievērsusies ar lielu interesi. Rūdolfs Zariņš strādājis ārpus farmas un tai spējis veltīt maz laika. Taču savas pūles saimniecībā ielikusi visa ģimene, tagad baudot lielos sasniegumus.

— js.

Vērojumi Tallinā

Pirms kāda laika britu presē parādījās raksts, kuŗa autors Antonijs Luiss ir apmeklējis Tallinu un ar sajūsmu raksta ne tikai par šīs pilsētas veclaicīgo skaistumu, bet arī par igauņiem. Ir pievienots arī Tallinas attēls ar luterāņu baznīcu priekšplānā. Celtnes, igauņu ārējais izskats, to izturēšanās, uzskati un jūtas pilnīgi atšķiroties no visa tā, ko autors redzējis Maskavā un citās padomju pārvaldītās pilsētās. Autors piemin arī Latviju un Lietuvu; visas 3 valstis jau 33 gadus esot krievu okupācijā, tomēr igauņi esot pratuši saglabāt savu savdabīgo seju.

Kā galveno atšķirības zīmi autors min valodu. Igauņu valoda, par spīti padomju režīma, valdot Tallinā. Esot veikali ar tikai igauniskiem uzrakstiem. Bērni Igaunijā mācoties savu mātes valodu, t.i. 70% skolu — no pamatskolas līdz augstskolai — esot igauniskas (bet latvieši pa visiem kontinentiem nevar savākt bērnus Minsteres ģimnazijai! Ref.). Viens no katriem 4 vidusskolas absolventiem apmeklējot Tartu universitāti, un tikai viens no 10 absolventiem iestājoties Ļeņingradas augstskolās, vēl mazāks skaits Maskavas augstskolās. Tallinas iedzīvotāju skaits nesasniedzot 400.000. Tallinas galvenais architekts paskaidrojis: „Mēs nevēlamies pārāk lielu pilsētu, tādēļ fabrikām atļauts izplesties tikai tik tālu, cik ir dzīvokļu un strādnieku." Iedzīvotāji Tallinā esot stipri noskaņoti pret ieceļošanu no dažādām vietām Pad. savienībā. (Pavisam citādas ziņas nāk no Rīgas: tur fabrikām izplešoties, ieplūst krievu strādnieku masas, un izaugot jauna „krieviska" Rīga! Ref.)

Britu žurnālists ir pārsteigts par garīgās kultūras augsto līmeni, piemēram, par Tallinas operas izrādēm. Verdi Rekviēma uzvedums, pēc rakstītāja domām, darītu godu pat Londonai un Ņujorkai, kaut gan visā Igaunijā esot tikai 1,3 miljoni iedzīvotāju. Tallinā arī esot moderna 22 stāvu viesnīca Hotel Viru, kuŗa arī tiešām darbojoties (!). Šo celtni esot radījuši igauņu un somu architekti un strādnieki. Esot jūtams, ka lokālajiem t.i. igauņu uzskatiem un izjūtām Igaunijā tiešām esot kāda nozīme, kaut ko tamlīdzīgu autors neesot novērojis citur Pad. savienības territorijā. Kad krievi braucot uz Tallinu, tie sakot, ka braucot „uz rietumiem".

Pirms komūnistu okupācijas man bija tuvi draugi igauņu intelligencē, un es bieži pavadīju brīvdienas Igaunijā. Man palika iespaids, ka igauņi pēc sava rakstura ļoti stūrgalvīgi, t.i. ar „stīvu mugurkaulu", un lieli nacionālisti. Šīs raksturīgās īpašības viņi, kā redzams, ir saglabājuši arī okupācijā. Atceros vienu piemēru: pirms dažiem gadiem simfoniskā koncertā Ēdinburgā uzstājās ar lieliem panākumiem jauns igauņu diriģents. Par viņu stāstīja, ka viņam piedāvāta ļoti izdevīga vieta Ļeņingradā — kļūt par Ļeņingradas simfoniskā orķestŗa vicediriģentu (galvenais diriģents — Mravinskis), bet igauņu diriģents šo piedāvājumu noraidījis, jo gribējis palikt dzimtajā Tallinā. Bet ko dara mūsu izcilie mākslinieki tagadējā Latvijā? Par vienu no viņiem, kuŗš ir ieguvis izcilu ievērību arī Londonā, dzird, ka viņš Maskavā pat ieprecējies „ļoti augstos rados"... Acīm redzot, latviešu mugura ir lokanāka, un viņiem ir mazāk nacionālas apziņas kā igauņiem. Šo lokanību var redzēt arī trimdā: citādi mēs tik viegli neasimilētos.

Gaŗām ejot gribu atzīmēt, ka „sarkanie" latvieši Krievijas revolūcijā ir daudz kaitējuši latviešu labajai slavai rietumos. Ir iznākusi angļu valodā Galinas fon Mekas (Meck) ļoti interesanti sarakstīta grāmata „As I remember them" (izd. Dennis Dobson Londonā). Autore ir komponista Čaikovska atbalstītājas Naģeždas fon Mekas mazmeita. No vienas puses — ieteiktu šo grāmatu izlasīt katram rietumos, lai iegūtu pareizu priekšstatu par režīmu Krievijā: autore apraksta savu dzīvi cara Krievijā, — un dažādos Padomju cietumos un Sibirijas vergu nometnēs līdz savai nokļūšanai rietumos, vācu armijai atkāpjoties. Bet no otras puses... arī viņa min, ka viņas pirmie pratinātāji — čekisti, bijuši — latvieši (ir minēti arī daži vārdi, kuŗu izcelsmi gan zinās tikai latvieši: „Lazis, Peters"). Mēs esam centušies izdabāt visādām varām...

Austra Augenberga

Paziņojums

TORONTO PILSĒTAS

ATKRITUMU SAVĀKŠANAS

PLĀNS

Tā kā pirmdiena, 6. AUGUSTS, ir svinamdiena, šai dienā atkritumus nenovāks.

Pirmdienas darbus izdarīs otrdien, bet otrdienas — trešdien.

H. F. ATYEO, P. Eng.
Commissioner of Streets

Mana dzīvesbiedre, mūsu māte, vecmāmiņa un vecvecmāmiņa

Olga Āboliņa dzim. Priede

dzimusi 1893. gada 14. jūlijā Rīgā,

mirusi 1973. gada 16. jūlijā Ņujorkā,

apglabāta 1973. gada 20. jūlijā Fernklifa kapos.

Sēro

vīrs un meita ar ģimeni Ņujorkā, dēli ar ģimenēm Latvijā.

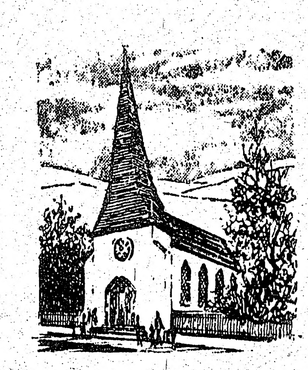

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. Ā. Čops 84 John St., Weston, Ont. M9N 1J7, tālrunis 249-6593. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto

12. augustā pl. 10 no rīta dievkalpojums Sidrabenē. Sporta svētki.

18. augustā Bērnu nometnes nobeigums ar vakara dievkalpojumu Sidrabenē.

19. augustā jauniešu nometnes Trejdeviņi padomiņi atklāšana ar vakara dievkalpojumu Sidrabenē.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

5. augustā plkst. 11 dievkalpojums Tālavā.

19. augustā plkst. 11 dievkalpojums Tālavā.

26. augustā plkst. 2 pēcp. dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel. HU 9-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudzes Sv. Jāņa baznīca, 4345 Marcil Ave.

5. augustā, plkst. 7 vakarā dievkalpojums.

12. augustā, plkst. 11 no rīta dievkalpojums Ezerkalnos.

26. augustā, plkst. 7 vakarā dievkalpojums.

9. septembrī, plkst. 11 no rīta Kapu svētki.

16. septembrī, plkst. 1.30 pēc pusd. dievkalpojums.

OTAVA

....Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

19. augustā dievkalpojums Sprīdīšos plkst. 2 pēcp. ar sekojošu draudzes launagu (pikniku).

26. augustā dievkalpojums baznīcā plkst. 8 vakarā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev.lut. Kristus draudze, 18 Victoria Avenue South.

12. augustā pl. 11 dievkalpojums.

19. augustā pl. 11 dievkalpojums.

26. augustā pl. 5 dievkalpojums.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 11 rītā Walmer ielas baptistu dievnamā (ieeja no 188 Lowther Ave.). Māc R. Ekšteins.

5. augustā: „Jēzus pirmā sadursme ar farizejiem."

12. augustā: „Jēzus pirmā mācība par Dieva valstību."

RELIĢISKĀ DZĪVE

Inspirācijai

Kādā laikrakstā bija šāds sludinājums: Meklē cilvēkus līdz 90 gadu vecumam, kam piedzīvojumi un panākumi smaidīšanas mākā! Godalgas nebija apsolītas.

Patiesi, tā ir liela māka — veselīgi smaidīt. Smaidīt ne tikai tad, kad viss rit gludi, bet smaidīt arī tad, kad viss rit pret tevi, kad zeme zūd zem kājām un debesis ir palikušas nejūtīgas. Lūk, tad smaidīt, tā ir liela māka.

Mācies smaidīt – ne jau muļķīgi, bet veselīgi!

Smaidi pats par sevi. Kas neprot par sevi veselīgi smieties, tam dzīve ir grūta. Bieži tu nonāksi un atradīsies situācijās, kuŗās tu paglābsies tikai tad, ja spēsi par sevi pasmaidīt. Bērns neprot par sevi smieties. Parādi, ka tev nav bērna prāts.

Smaidi, kad tev klājas grūti Nopūtas un asaras un žēlošanās tavu grūtumu neatvieglinās, bet gan padarīs smagāku. Smaidi, kad tev sāp zobi. Smaidi, kad pērkons tevi baida. Zobu sāpes pāries, un pērkons arī nerūcinās mūžīgi. Smaidi pasargās tevi no nervozitātes.

Smaidi, ja citi tevi apruna. Smaidi, ja citi tevi apmelo. Smaidi, kad citi veļ tavā dzīves ceļā lielus akmeņus, lai kavētu tevi tavā progresā. Smaidi, kad saule spīd, un smaidi, kad līst lietus.

Ja esi Dieva bērns, smaidi, kad tu ej savā dievnamā, jo smaidoši bērni Dievam droši vien labāk patīk nekā saīguši.

Pāvils raksta: „Priecājies iekš tā Kunga vienmēr!" Prieks un smaidi saderas kopā. Jēzus apstiprināja, ka debesis priecājas par katru atgrieztu grēcinieku. Par pirmkristiešiem Jeruzalēmes draudzē sacīts, ka „viņi baudīja barību ar gavilēm."

Smaids izraisa smaidu. Tā patiesi ir liela māka — veselīgi smaidīt.

Kristīgs latviešu radio raidījums

PRIEKA VĒSTS

katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagara WHLD raidītāja Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Miķelsons 60 Stevenson Rd., Rexdale, ont., tālrunis: 749-0832

Pārdomas par cilvēka dvēseli

Dvēsele ir cilvēka astrālais — garīgais ķermenis. Garīgo nevar atņemt. Amputēto locekli vēl jūt pēc tā zaudēšanas, tajā sajūtama „salšana", „sāpes", kaut gan no ķermeņa tas jau sen atdalīts. Dvēseles izstarojums ap Kristus galvu apzīmēts ar gaišu apli, tāpat citās svētbildēs. Dvēsele var paredzēt, nojaust, signālizēt labu vai ļaunu sev un citiem, bet visvairāk tur, kur valda savstarpēja saskaņa un mīlestība, ko spēj sajust ne tikai cilvēks, bet arī dzīvnieki un pat augi. Piemēram, kaŗavīram mirstot viņa iemīļotā puķe tālumā nolīkst.

1923. g. rudenī jautāju teoloģijas fakultātes profesoriem K. Kundziņam un V. Maldonim, kas notiek ar cilvēku mirstot un vai kaut kas dzīvo pēc cilvēka miesas nāves? Atbildes vietā profesori teoloģijas fakultātes kancelejā rādīja bībeles biezumā grāmatu, ko klosteŗa mūki esot sakārtojuši ar mirstošu cilvēku „dvēseļu fotografijām", kas uzņemtas tumsā. Visas tās bija pelēkā krāsā, ar mazāku vai lielāku gaismas atspulgu. Sākumā attēli neko neizteica, bija tikai pelēks plankums. Bet tad bija redzami arvien pilnīgāki attēli. Jo ētiski un aistētiski attīstītāks bijis cilvēks, jo dvēseles foto attēls bijis pilnīgāks. Šajā virzienā vairāk izdevības nebija runāt, jo Rīgu atstāju un profesorus vairs nesatiku.

Ir uzskats, ka dvēsele ceļo, kā miesā esošā, tā pēc cilvēka nāves un savstarpēji iespaidojas. Pat zinātniski atklājumi var nākt no kādas sen dzīvojuša cilvēka dvēseles. Universa veidošanās procesi savukārt ietekmē visu zemes dzīvi, arī cilvēku savstarpējo saskaņu. Kādā astroloģiskā kalendārā 1930. gadā lasīju: „Kad Latvijā notiks vislielākais saimnieciskais uzplaukums, tad notiks viss tas, ko jau reiz piedzīvojām." Vairāk uzklausāma dvēseles balss, jo tā nemaldina. **Ago**

RĪTA MEDITĀCIJA

Dievs Tēvs, manas pirmās nomoda domas pieder Tev, mani pirmie vārdi ir pateicība Tev, mana pirmā vēlēšanās rītos ir: paturi mani tīru domās šodien, paturi mani patiesu vārdos šodien, paturi mani „garā nabagu" (pazemīgu) šodien, paturi mani savos Dieva ceļos šodien.

Katrā sarežģītā acumirklī lai es jautāju Tev: Ko Tu gribi, lai es daru šajā situācijā? Katrā grūtā brīdī lai es sajūtu Tavu tuvumu. Katrā priecīgā brīdī lai es ieraugu Tavu smaidu. Kā bērnu turi mani pie savas Tēva rokas, tad manas domas Tev ļabi patiks, tad mani vārdi nevienu neievainos, tad mani darbi sekmēsies.

Un kad diena būs beigusies un vakars pienācis, mana sirds pateicībā piederēs Tev. Āmen!

BIBELES PERSONU ĪSI SKICĒJUMI

JOZUVS

Ar Jozuvu mēs pirmo reizi iepazīstamies, kad Mozus uzticēja viņam cīņu ar tuksneša ienaidnieku Amaleku.

Jozuvs bija viens no 12 izlūkiem, kas gāja izpētīt Apsolīto zemi. Atgriezies atpakaļ, viņš uzdrošinājās dot savu personisko atzinumu par to, ko viņš bija redzējis un dzirdējis. Desmit no šiem izlūkiem atgriezās no sirojuma ar baiļu pilnām sirdīm, jo Apsolītajā zemē viņi bija sastapušies ar milžiem, kuruu priekšā viņi bija jutušies kā „siseņi". Jozuvs atsacījās pielīdzināt sevi siseņiem, viņš gribēja joprojām palikt par cilvēku, kaut arī vēlāk viņam būtu jākaŗo ar milžiem. Viens cilvēks un Jehova ir vairāk nekā visi Kananas milži.

Kad Mozum tuvojās pēdējā stunda, viņš uzticēja ebreju tautas likteni Jozuvam, un Jozuvs pierādīja, ka viņš spēj tādu uzticību godam pildīt.

Jerikas pilsētas ieņemšana un visas Kananas zemes iekaŗošana un sadalīšana bija divi meistardarbi, kuŗu veiksmīgai izpildīšanai Jozuvs bija kā radīts. Pilsētas Gibeona un Aja ar savām cīņām palielināja viņa slavu un vērtību.

Jozuvs iesāka savu dzīves karjēru kā vienkāršs kaŗavīrs, un viņš beidza to kā ebreju vadonis. Un kad viņš visus savus darbus bija padarījis, Jozuvs nozuda no dzīves skatuves tikpat klusi, kā bija uznācis. Pirms viņa sirds stājās pukstēt, viņš visai izraēļu tautai apliecināja nepārprotamā veidā, ka viņš un viņa dzimta apņēmušies kalpot Dievam. Dievs atzina šī vīra uzticību un to svētīja uz audžu audzēm.

Lasi: 2. Mozus gr. 17:8—16; 4. Mozus gr. 13:8, 14:6; 5. Mozus gr. 1:37; Jozuva gr. 5:13, 8:1, 9:3 un 23:24.

LŪDZU KLAUSIETIES

Toronto Latviešu misijas radio raidījumu 17. gadagājumā

BRĪDIS AR DIEVU

katru svētd. no pl. 9—9.30 Niagaras WHLD raidījums (vilnis 1270)

Informācija — tālr. Toronto 261-4218.

Adrese: 106 Dorset Rd. Scarboro, Ont. A. Lakšmanis

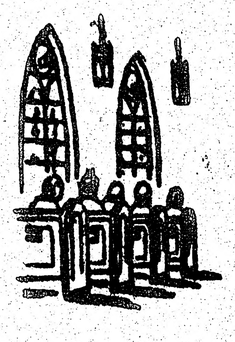

Tīka mēbeles tiešā tētāja noliktavas. ēdam-- un guļami tas. Atvērts n svētd. no pl. 1— CLAUSEN Ltd., nedaudz austrum malea. Tel. 459-

Turner &
APBEDĪŠ
BIRO
RONCESVALL
436 Roncesv
LE3-7
YORK CE
2307 Bloor
Parkošana abās

R. S. KA
apbedīšan
4812 YONGE
(Sheppard Ave
Willow
Atrās palīdzī
jūsu rīcībā
221-

VISĀ

TĀL

Tīka mēbeles tieši no importētāja noliktavas. Dzīvojamo, ēdam-- un guļamistabu iekārtas. Atvērts no pl. 9—9, svētd. no pl. 1—5. **EINAR CLAUSEN Ltd.**, Hwy. 7., nedaudz austrumos no Bramalea. Tel. 459-0760.

Daugavas Vanagu nams
125 BROADVIEW AVE
Tel. 465-5225
Daugavas Vanagu klubs
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
atvērts biedriem un viesiem
no pirmd. līdz sestd. no pl. 12 dienā — 1 naktī,
svētdienās no pl. 12—9 vakara
DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
RONCESVALLES CHAPEL
436 Roncesvalles Ave.
LE3-7954
YORK CHAPEL
2357 Bloor St. W.
Parkošana abās bēru mājās

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

kas? kur? ko?

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
Ātrās palīdzības mašīnas
jūsu rīcībā 24 stundas
221-1159

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.
Bez muitas: Motocikli, veļas mazgājamās mašīnas, televīzijas aparāti, ledusskapji u.t.t. Automašīnas lūdzam pieprasīt pirmās, jo to daudzums ierobežots. Jūs varat pasūtināt pārtikas saiņus līdz 40 mārciņām. Mēs pārsūtām apģērbu saiņus līdz 19,75 mārciņām. Visi sūtījumi ir apdrošināti. Mūsu veikalā ir plašā izvēlē dažādi materiāli apģērbiem un citas preces.
Ātra apkalpe ■ Slēgts trešdienās ■ Atvērts no plkst. 9 rītā līdz 7 vak., sestdienās no pl. 9 — 5 pēcp.
BALTIC EXPORTING CO.
480 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ont., tālr. LE1-3098
Atvaļinājuma dēļ slēgts
no 23. JŪLIJA LĪDZ 11. AUGUSTAM

Town & Country R. E. Ltd., Realtor
V. PALMA pārstāvis

377 Glengarry Ave., Toronto 12, Ontario
TĀLR. 782-7246
Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai — 782-7246. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

VALUDE
DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkales
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont., tālr. 533-2837

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTULU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- LAIKRAKSTI
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE. TORONTO, ONT. M4M 2E9
TĀLR. (416) 466-1514

MĀJU ĪPAŠNIEKI, KAM NEPATĪK KRĀSOT SAVU MĀJU!
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem
ALUMINUM SIDING
- JUMTA IZBŪVES APŠUVUMI (dormers)
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGI
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)

Īpašnieks Arturs Mīme
CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
248-9984
38 Noranda Drive
Toronto 15, Ont.

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
141 DANFORTH AVE.
Tel.: HO 5-9905 ***Ausma Miķelsone***

Kanadas lielākais un labākais speciāli
EIROPIEŠU DELIKATEŠU UN GAĻAS VEIKALS
KATRU NEDĒĻU KAUT KAS SEVIŠĶS
tip-top MEATS
DELICATESSEN
1727 BLOOR ST. WEST
(petim Keele pazemja stacijai)
YORKDALE SHOPPING CENTRE
FAIRVIEW MALL
Sheppard Ave / Don Walley Parkway
ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS
(Queen Elizabeth un Highway 27)
HURON SQUARE SHOPPING CENTRE
Cooksville, Highway 10 and 5

Simt gadu...

(Turpinājums no 1. lp.)

Kā pirmais svētku saimi apsveica PBLA priekšsēdis U. Grava. Nupat Helsinkos Eiropas Drošības konferencē notikusi konfrontācija starp divām lielajām varām — Pad. savienību un ASV. Iemesls bijis Baltijas valstu jautājums. Padomju valstsvīru ātrā un satraukta reakcija liecinot, ka krievu okupanti vēl nebūt neesot droši par saviem 2. pasaules kara laupījumiem. Šajā konfrontācijā Pad. savienība zaudēja, un pēc ASV pārstāvja pieprasījuma apcietinātos baltiešu delegātus atkal atbrīvoja.

„Kopsim katrs savu valodu, savu kultūrālo attīstību, centīsimies kopt savas tautas tradicijas, lai mums nekad nepietrūktu tās pašcieņas, kas prasa savas tautas brīvību un neatkarību. — Latviju latviešiem!"

No Austrālijas latviešu saimes sveicināja A. Svenne: „Simt gadu simtiem jūdžu dziesmā tiekas." Kanadas latviešu vārdā runāja Ž. Šmits: „Šogad latvieši sasaucamies dziesmās gan Amerikā, gan Austrālijā, gan Ķelnē un mūsu sirmajā Rīgā!"

Līdz ar dziesmu svētku karogu sveicienus no Klīvlandes dziesmu svētku rīkotājiem bija atvedis J. Krūmiņš, aicinot visus apmeklēt arī šos mūsu dziesmas un kultūras svētkus Amerikā, un izteica vēlēšanos, kaut nebūtu ilgi jāgaida, kamēr šis karogs plīvos Latvijas vējos!

Kā Latviešu biedrības pēdējais priekšnieks dziesmu svētku saimi sirsnīgi sveica Latvijas diplomātiskais pārstāvis Rietumvācijā sūtnis R. Liepiņš. DV priekšnieks J. Frišvalds novēlēja, lai šie svētki aizskanētu līdz mūsu tautas kodolam dzimtenē: „Lai tie liecina, ka mēs ne tikai dzīvojam, bet arī strādājam mūsu Latvijas brīvībai!"

Sirsnīgus apsveikuma vārdus teica lietuviešu saimes Vācijā pārstāvis, sveicot arī latviešu katoļu vārdā, uzsvērdams, ka lietuvieši vienmēr priecājušies par savas brāļu tautas panākumiem. Igauņi savus sveicienus bija piesūtījuši ar rakstu, tāpat baltvācieši. Bija sveicieni arī no baltvācu baznīcas un darbiniekiem.

Īpašu rakstveida apsveikumu bija atsūtījis Latvijas lietvedis Anglijā T. V. Ozoliņš. Ar rakstu Latvijas soc. dem. partijas vārdā bija sveicis arī Dr. Bruno Kalniņš Zviedrijā, Latviešu nacionālās padomes Lielbritanijā prezidija priekšsēdis A. Abakuks, bij. sūtņa K. Zariņa atraitne Henriete u.c.

Atklāšanas svinības izskanēja ar J. Vītola Bevērīnas dziedoni, apvienotā koŗa un orķestŗa izpildījumā.

Svētku saime uzkavējās vēl kopā pusdienas maltītē, lai vēlāk dotos uz Girdenicha namu, kur tēlotājas mākslas un dziesmu svētku 100 gadu izstādi atklāja rīcības komitejas priekšsēdis L. Apkalns, bet īsu uzrunu teica šo izstāžu iekārtotājs architekts R. Legzdiņš.

Pēcpusdienā sākās kopējs gājiens uz Ķelnes Domu, kur notika visu konfesiju apvienotais dievkalpojums. Gājiena priekšgalā bija augstākā garīdzniecība — archibīskaps A. Lūsis, monsiņors Dr. K. Ruču un pareizticīgo prāvests A. Černejs līdz ar citiem garīdzniekiem. Tad sekoja svētku rīcības komitejas darbinieki, koristi tautas tērpos, tautas deju kopas — bērni un jaunieši — un koristi. Gājiens beidzās ar pāris tūkstošiem svētku dalībnieku. To novēroja daudz ļaužu, jo tas vijās cauri Ķelnes vecpilsētas centram. Liekas, ka vecais Ķelnes Doms tik lielu svētku draudzi bija reti pieredzējis.

DV Toronto nodaļas deju kopa Daugaviņa, kas piedalījās Eiropas latviešu dziesmu svētkos, ir pirmā latviešu dejotāju vienība, kas 8 pāŗu sastāvā devusies pāri okeanam. Vienības dalībnieki uzturēsies Eiropā 3 nedēļas, ceļojot īrētā autobusā. Lidojumu atbalstīja DV Toronto nodaļa. Attēlā 1. rindā no kreisās: Velta Ezerniece, Sandra Leimane, Vija Šilinska, Māra Blizarda, Anita Kalniņa, Baiba Šmita-Kalēja, Ilze Gurska un Rita Treigute; 2. r.: Edvīns Kalviņš (kopas vadītājs), Dainis Ķivlenieks, Andrejs Pakrastiņš, Raimonds Martinsons, Miķelis Cērps, Merijs Blizards, Andris Grants un Pēteris Celmiņš. Foto: J. Liģers

Daugaviņa dejoja Ķelnē

SARUNA AR DEJU KOPAS DAUGAVIŅAS VADĪTĀJU EDVĪNU KALVIŅU

Pirmais, kas Toronto atgriezās no 3. Eiropas latviešu dziesmu svētkiem, laikam bija DV deju kopas Daugaviņa vadītājs Edvīns Kalviņš. Viņš Ķelnē paspēja uzturēties tikai pāris dienas, jo bija jābūt atkal darbā, tikai pirms diviem mēnešiem iesākot jaunu darbu kādā kosmētikas firmā par produkcijas vadītāju. Tāpēc lidojums uz Eiropas dziesmu svētkiem bija sasteigts, tomēr vēl paspējot pirms tautas deju uzveduma piedalīties ar Daugaviņas dejotāju grupu kopmēģinājumā, kas 22. jūlijā ilga četras stundas.

Ķelnes dziesmu svētkos piedalījās 8 pāŗi Daugaviņas dejotāju, kuŗiem pievienojās vēl 4 dejotāji no Hamiltonas Vijas. Kopdejās Daugaviņa piedalījās ar savu jaundeju Zandariņš E. Kalviņa choreografijā, ko bija jāatkārto. To dejos arī dziesmu svētkos septembrī Klīvlandē. Tautas deju lieluzvedumu 22. jūlijā Ķelnē vadīja Vera Rullipa no Anglijas, kam vakarā sekoja balle. Bija pārrunas ar V. Rulliņu par tautas deju dejošanas veidu uz etnografiskiem pamatiem.

E. Kalviņš piedalījies arī 1968. gadā Hanoveras dziesmu svētkos, toreiz kā Diždanča dejotājs. Ķelnes tautas deju lieluzvedumā piedalījās trīs galvenās dejotāju grupas — Anglijas Kamoliņš un Sakta un Kanadas Daugaviņa. Klīvlandē Daugaviņa piedalīsies tautas deju lieluzvedumā, jaundeju uzvedumā un Lilijas Gleškes tautiskā uzvedumā Jāņu nakts. Daugaviņas vadītājs E. Kalviņš divas dejas „aizdevis" arī Detroitas deju grupai un divas — Grand Rapidu Liesmai. Viņš spēlē arī akordeonu un tūliņ var saskaņot mūziku ar deju, kas atvieglina tautas deju choreografiju.

Daugaviņas grupā Ķelnē dejoja arī Baiba Šmita-Kalēja, kas pēc tam paliks vienu gadu skolotājas darbā Minsteres latviešu ģimnazijā.

Edvīns Kalviņš izlidoja uz Ķelni 20. jūlijā, bet atgriezās Toronto jau 23. jūlija vakarā. Lidojumā uz Vāciju viņš „pazaudējis" piecas stundas, pulksteņus pabīdot par šīm stundām uz priekšu, bet tās atkal „atguvis" atpakaļlidojumā, kad pulksteņi atgriezti par piecām stundām atpakaļ. —re

Dievkalpojums Ķelnes Domā

Dobjie Ķelnes Doma zvani sagaidīja latviešu svētku saimi, kad tā kopējā gājienā cauri šaurajām vecpilsētas ielām devās ceļā uz svētku dievkalpojumu. Šis gājiens ar mūsu krāšņajiem tautas tērpiem bija vislabāk paticis arī vācu preses fotografiem, un jau nākamās dienas Ķelnes laikrakstos Kölnische Rundschau un arī Kölner Stadt-Anzeiger bija ievietoti gājiena dalībnieku attēli ar paskaidrotājiem rakstiem.

Dievkalpojumā piedalījās, bez jau minētajiem augstākajiem garīdzniekiem, prāvesti A. Birznieks, A. Mitulis, J. Turks, E. Rozītis un R. Mužiks, kā arī mācītājs A. Gulbis no Venecuēlas. Svētrunu teica archibīskaps A. Lūsis, pamatā liekot 37. psalmu. Archibīskaps nodeva svētku draudzei pāvesta Paula VI sveicienus, ko pāvests viņam lūdzis izdarīt dziesmu svētku laikā. Lūgšanu teica monsiņors Dr. K. Ruču, bet beigu vārdus prāvests J. Teriņš. Dievkalpojumā bija ietelpināta bagāta mūzikālā programma: Apvienotais Anglijas koris diriģenta A. Jēruma vadībā dziedāja V. Baštika Slavas dziesmu un H. Pavasaŗa Sub pondere; apvienotais vīru koris — J. Vītola Rekviēmu; operdziedātāja Ileane Pētersone kopā ar Londonas un Viduszviedrijas koŗiem un Anitu Rundāni pie ērģelēm, prof. A. Norīša vadībā, sniedza ļoti pārdzīvotu un skaistu L. Garutas Dievs, Tava zeme deg! atskaņojumu. Dievkalpojuma beigās vareni vecā Doma mūŗos atbalsojās Latvijas himna. Izskaņai Anita Rundāne spēlēja A. Kalniņa Scherco. Šī bija pirmā reize, kad Ķelnes Domā notika dievkalpojums nevācu valodā. Domu piepildīt mūsu svētku draudzei nebija iespējams, bet baznīcēnu skaits jāvērtē vismaz uz 3000.

JAUNĀS INSTRUMENTĀLMŪZIKAS KONCERTS

Pirmās svētku dienas beigās bija Latviešu jaunās instrumentālmūzikas koncerts, kur dzirdējām jaunākos L. Apkalna, A. Jēruma, T. Ķeniņa, G. Pones un E. Šēnfelda kompoziciju pirmatskaņojumus pianistes D. Borģieles, ērģelnieces A. Rundānes un The Avon Music Ensemble izpildījumā. Diriģents bija G. Pone. Par koncerta mākslinieciskō vērtību jāgaida speciālistu atzinumi.

Svētku otras dienas rīta pusē PBLA priekšsēdis U. Grava sīkāk pastāstīja par saviem pieredzējumiem un piedzīvojumiem Helsinkos, vēlāk atbildot uz jautājumiem. Pārrunās piedalījās arī LAK EC priekšsēdis P. Reinhards, arī latviešu pārstāvis Helsinkos.

Pēcpusdienā bija pirmā teātŗa izrāde — Anšlava Eglīša Bezkaunīgie veči, ko ciema kukulim bija atvedis Amerikas latviešu teātris no Vašingtonas O. Uršteina vadībā.

Vakarā lielajā kongresu aulā notika latviešu operu mūzikas koncerts.

TRAĢISKS NĀVES GADĪJUMS SVĒTKU LAIKĀ

Diemžēl, šajā dienā svētku saimi pārsteidza traģiska ziņa. Pēc asins izplūduma smadzenēs un smagas operācijas miris jurists Kārlis Gulbis. Vēl dienu iepriekš viņš bija svētku sarīkojumos un draugu vidū. Kārlis Gulbis bija Eiropas latviešu juristu apvienības priekšnieks, un šīs apvienības darba galvenais veicējs. Jau ilgi viņš bija iecerējis un organizējis Latviešu juristu kongresu 20. jūlijā Ķelnē, dziesmu svētku laikā. Bet tad, kad juristu saime gaidīja viņu ierodamies kongresu atklāt, pienāca ziņa par operāciju un pēc dažām stundām — arī par viņa aiziešanu mūžībā. Ar savu parasto kārtību un nopietno pieeju darbam, Kārlis Gulbis bija atstājis visus kongresa materiālus priekšzīmīgā kārtībā, pat savu kongresa atklāšanas runu. Kongresa vietā latviešu juristiem bija jāpiedalās savas apvienības priekšnieka bērēs 23. jūlijā, turpat Ķelnē, kur dienu iepriekš skanēja mūsu dziesmas. Kārlis Gulbis šķīrās no dzīves 69 g. vecumā.

ŽURNĀLISTU UN RAKSTNIEKU TIKŠANĀS

Starp daudzajām sanāksmēm, kas notika dziesmu svētku laikā, vēl jāatzīmē Latviešu preses biedrības Vācijas kopas rīkotā žurnālistu un rakstnieku tikšanās 20. jūlijā pusdienu laikā Mondial viesnīcā, dažādo studentu un studenšu korporāciju un citu organizāciju locekļu sanāksmes, Daugavas vanagu pulcēšanās 19. jūlija vakarā Girdenicha namā, u.c.

Nopietnas darba sēdes bija LAK EC, pulcinot dziesmu svētkos ieradušos Latvijas diplomātiskos pārstāvjus, politiskos darbiniekus, augstākos garīdzniekus, DV priekšnieku un valdes locekļus, kā arī mūsu laikrakstu pārstāvjus (par sēdes norisi ziņosim vēlāk).

Tāpat notika Latvijas ev. lut. baznīcas darbinieku apspriede, un piedalījās arī archibīskaps A. Lūsis.

Latviešu ārsti un zobārsti savu 4. kongresu rīkoja pirms svētku sākuma — 18. jūlijā (skat. rakstu šī laikraksta 7. lpppusē). Austra Liepiņa

REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI

ELJAs Informācija 66. n-rs. Eiropas latviešu jaunatnes apvienības izdevums, atbildīgie redaktori M. Būmanis un O. Rozītis, 78 lp.

Mazputniņš, 175. n-rs, jūlija burtnīca, mēnešraksts latviešu zēniem un meitenēm visā pasaulē, Jaunatnes literārās biedrības Ceļinieks izdevums, vāku zīmējusi Silvija Šteinere, redaktori Laimonis un Līga Streips, 32 lp.

Kristīgā Balss, 6. n-rs, jūnija burtnīca, Amerikas latviešu baptistu apvienības izdevums, redaktors R. Eksteins, 16 lp.

Lithuanian Days (Lietuvio Dienos) 6. (135.) n-rs, lietuviešu izdevums Kalifornijā, 22 lp.